

**Risico- en beschermende factoren voor recidive
bij twaalf-minners met politiecontact en Raadscontact**

Scriptieonderzoek

Hinke Hiemstra – 272835

Master Klinische- en gezondheidspsychologie

Erasmus Universiteit Rotterdam

Scriptiebegeleidster: Samantha Bouwmeester

Datum: 16 maart 2007

Waarborg

Voor het inzien van de registratiesystemen van de politie en de dossiers bij de Raad voor de Kinderbescherming is toestemming verkregen bij het Ministerie van Justitie. In het onderzoek zal uitsluitend anoniem gerapporteerd worden, zodat de verwerkte gegevens tot geen van de personen te herleiden zal zijn. De in het onderzoek geïnccludeerde kinderen werden niet door onderzoekster benaderd.

Voorwoord

Voor u ligt mijn scriptie waarin ik verslag doe van mijn onderzoek naar risico- en beschermende factoren bij kinderen die voor hun twaalfde jaar het eerste politiecontact en het eerste contact met de Raad voor de Kinderbescherming hebben gehad.

In december 2005 ben ik gestart met mijn zes maanden durende onderzoeksstage bij het VU Medisch Centrum, afdeling Kinder- en Jeugdpsychiatrie in Duivendrecht. Ik werd begeleid door Lieke van Domburgh en Charlotte Geluk. Ik heb daar meegewerkt aan hun grootschalige onderzoek naar sociaal-demografische, ontwikkelingspsycho(patho)logische en delictgerelateerde kenmerken van door de politie geregistreerde 12-minners. Na enige maanden ben ik me op mijn eigen onderzoek gaan richten. Hiervoor ben ik nagegaan welk van de in het bovengenoemd onderzoek geïnccludeerde 12-minners tevens bekend waren bij de Raad voor de Kinderbescherming. Dit bestond uit vele uurtjes treinreizen, dossiers doorspitten en analyseren aan de hand van het codeboek, bestaande uit vele verschillende variabelen. Ik wil de medewerkers van de Raad, locatie Arnhem, bedanken voor hun hulp hierbij.

Na de overload aan verzamelde informatie gereduceerd te hebben tot een zinvol geheel kon het schrijven beginnen, een hele klus. Samantha Bouwmeester heeft me hierbij geholpen en ik wil haar dan ook bedanken voor de goede begeleiding bij het schrijven van mijn scriptie. Met name doordat ik direct na mijn onderzoeksstage aan een praktijkstage ben begonnen, heeft het allemaal wat langer geduurd dan gepland. Maar het is nu dan toch eindelijk af...

Hinke Hiemstra

Rotterdam, maart 2007

Inhoudsopgave

Waarborg	2
Voorwoord	3
Inhoudsopgave	4
Samenvatting	6
1. Inleiding	7
1.1 Jeugddelinquentie in Nederland	7
1.2 Theorieën en verklaringsmodellen	8
1.3 12-minners	10
1.4 Delinquent gedrag nader verklaard	11
1.5 Heterogeniteit in de groep	12
1.6 Onderzoek naar risico- en beschermende factoren	14
1.7 Doel huidige onderzoek	17
1.8 Vraagstelling	18
2. Methode	19
2.1 Onderzoekspopulatie	19
2.2 Instrumenten	20
2.3 Procedure	21
2.4 Analyse	22
2.5 Variabelen	22
2.5.1 Delictkenmerken	22
2.5.2 Demografische gegevens	22
2.5.3 Gezinskenmerken	23
2.5.4 Kindfactoren	23
2.5.5 Omgevingskenmerken	24
3. Resultaten	25
3.1 Beschrijving gehele steekproef ($n = 352$)	25
3.2 Beschrijving 12-minners die tevens voor hun 12 ^{de} jaar contact hadden met de Raad ($n = 46$)	26
3.2.1 Delictkenmerken	26
3.2.2 Demografische gegevens	27
3.2.3 Gezinskenmerken	27
3.2.4 Kindfactoren	29
3.2.5 Omgevingskenmerken	29
3.2.6 HOMALS	30
4. Conclusie	33

Referenties 39

Bijlagen

- A. Codeboek Raad voor de Kinderbescherming 42
- B. Beschrijving variabelen HOMALS 59

Samenvatting

De geregistreerde jeugdcriminaliteit in Nederland neemt toe (Eggen & Van der Heide, 2005). Binnen de groep jeugddelinquenten vormen de kinderen die voor hun twaalfde al hun eerste politiecontact hebben gehad (12-minners) een zorgwekkende groep, waarover slechts weinig bekend is. Uit onderzoek blijkt dat juist deze groep een verhoogde kans loopt om op later leeftijd te persisteren in, vaak ernstig en gewelddadig, delinquent gedrag (Loeber, Slot & Sergeant, 2001). Het huidige onderzoek heeft tot doel meer inzicht te geven in deze groep zeer jonge delinquenten, en dan in het bijzonder de 12-minners die bekend zijn bij de Raad voor de Kinderbescherming. In het onderzoek is specifiek gekeken naar risico- en beschermende factoren die samenhangen met recidive van de 12-minners. Voor de analyse is gebruik gemaakt van t-toetsen, chi-square tests en een HOMALS correspondentie-analyse. Uit de resultaten blijkt dat er binnen de totale onderzoeksgroep 12-minners ($n=352$) op basis van verschillende demografische variabelen een onderscheid gemaakt kon worden tussen de recidivisten en niet-recidivisten. Er kon niet goed onderscheid gemaakt worden tussen de groep 12-minners met Raadscontact ($n=46$) die recidiveerden en niet recidiveerden. Echter, op exploratieve wijze was het wel mogelijk de beide groepen te onderscheiden wanneer er clusters van de risico- en beschermende factoren gevormd werden.

1 - Inleiding

1.1 - Jeugddelinquentie in Nederland

Op 16 augustus 2006 kopte de krant: *'Politie rolt jeugdbende in regio Tilburg op'*. 'De politie in Tilburg heeft de afgelopen drie weken negen jongeren aangehouden die betrokken zouden zijn geweest bij afpersing en mishandeling van leeftijdgenoten. Tegen enkele leden van de jeugdbende is ook aangifte gedaan van seksueel misbruik van een 15-jarig meisje.' De jongens waren in de leeftijd van 13 tot 18 jaar.
(Trouw, De verdieping; 2006)

Regelmatig zijn dit soort berichten in het nieuws: ernstige misdrijven waarbij jeugdige daders betrokken zijn. Jeugddelinquentie is dan ook een 'hot issue' de laatste tijd. Om beter inzicht te krijgen in de jeugdcriminaliteit in Nederland wordt in opdracht van het Ministerie van Justitie jaarlijks grootschalig onderzoek gedaan bij jongeren in de leeftijd van 12 tot 17 jaar, de zogenaamde 'Monitor Jeugd terecht' (Blom, Van der Laan & Huijbregts, 2005). Na een stabiele periode aan het eind van de vorige eeuw en begin 21^e eeuw, is er sinds 2002 weer een toename zichtbaar in de geregistreerde jeugdcriminaliteit (Eggen & Van der Heide, 2005). Het blijkt dat de politie in 2004 23,6% meer jeugdige verdachten (12-17 jaar) heeft geregistreerd dan in het jaar 2002. Zowel het aantal 'first offenders' (jongeren met maximaal één proces verbaal (pv) in het betreffende jaar en geen eerdere pv's) als het aantal recidivisten (jongeren met minimaal één pv in het betreffende jaar en minstens twee pv's in hun hele criminele carrière) is toegenomen. Wanneer rekening gehouden wordt met het aantal 12- tot 17-jarigen dat in een gemeente woont blijkt dat hoe groter de gemeente is, hoe meer pv's er verhoudingsgewijs uitgeschreven zijn. In totaal werden alle jongeren voor wie een pv is aangemaakt in 2004 (49.216) verdacht van het plegen van 71.119 delicten. Wat betreft het soort delict, gaat het in de meeste gevallen om een vermogensdelict (o.a. diefstal en helling), op de tweede plaats staan vernielingen en openbare orde delicten, gevolgd door geweldsdelicten. Ruim 80% van de door de politie geregistreerde jeugdige verdachten zijn jongens. Hoewel er een toename zichtbaar is bij zowel jongens als meisjes van wie in de periode 2002-2004 een pv is opgemaakt, is de verhouding tussen beide groepen de afgelopen jaren vrij stabiel gebleven (Blom et al., 2005).

Kinderen die voor hun 12de jaar al hun eerste politiecontact hebben gehad (12-minners) worden niet meegenomen in de 'Monitor Jeugd terecht', omdat van hen geen landelijke (politie) registraties beschikbaar zijn over de delicten die door hen gepleegd worden. Zij zijn volgens de wet nog niet strafrechtelijk vervolgbaar en daarom mag niet gesproken worden van delictgedrag, maar eerder van normoverschrijdend of antisociaal gedrag. Hoewel het strafrecht dus niet van toepassing is op deze kinderen, kunnen zij en

hun ouders wel op vrijwillige basis meewerken aan een Stop-reactie. Het doel hiervan is ouder en kind te leren op een duidelijke en effectieve manier met hetgeen gebeurd is om te gaan en daarmee te voorkomen dat het opnieuw gebeurt. Over de periode 2002-2004 is het aantal Stop-reacties gestegen met 6.5% (Blom et al. 2005).

1.2 - Theorieën en verklaringmodellen

Er bestaan verschillende theorieën en verklaringmodellen voor het delinquent gedrag op jonge leeftijd. Ten eerste is er de 'sociale-controletheorie' (Hirschi, 1969), waarbij er vanuit gegaan wordt dat iedereen in principe geneigd is tot antisociaal gedrag. Sociale controle dient het natuurlijke delinquent gedrag te reguleren. Deze sociale controle bestaat uit de straf of beloning die volgt op het gedrag en kan zowel persoonlijk (intern) als sociaal (extern) kan zijn. De belangrijkste interne controles zijn persoonlijke houdingen, waarden en opvattingen. Het gezin, de school en de maatschappij gelden als de voornaamste externe controles. Straf en beloning staan voor de mogelijke 'kosten' van het gedrag. Er wordt verondersteld dat het wel of niet plegen van een delict afhankelijk is van de verwachte 'kosten' van het delinquent gedrag. Een jongere kan goede banden hebben met de maatschappij of positieve sociale relaties. Ook kan het zijn dat delinquent gedrag zorgt voor discomfort (ongemak) of schuldgevoelens bij de jongere, omdat het morele normen schendt. In die gevallen zal de jongere minder geneigd zijn delinquent gedrag te vertonen, omdat de 'kosten' van delinquent gedrag dan hoog zijn. Wanneer iemand weinig maatschappelijke betrokkenheid ervaart, zijn de sociale controles zwak en de 'kosten' laag.

Volgens Elliot, Huizinga en Ageton (1985) zijn zwakke banden met de maatschappij echter niet voldoende om jeugddelinquentie te verklaren. Zij veronderstellen dat er tevens sprake moet zijn van een sterke band met delinquent jongeren, wat een directe invloed heeft op het vertonen van delinquent gedrag. Hoewel delinquentie bij alle jongeren met een delinquent vriendengroep groter was, was het risico betrokken te raken in delinquent gedrag groter voor degenen die zwakke in vergelijking met sterke maatschappelijke banden hadden.

De derde theorie, de 'strain theorie', benadrukt de relatie tussen ambities en het realiseren daarvan via legale weg. Wanneer hiertussen spanning bestaat kan dat uitmonden in delinquentie. Een duidelijk voorbeeld hiervan is dat jongeren uit lage sociaal-economisch milieus uit frustratie over kunnen gaan tot het plegen van een diefstal, wanneer zij geen geld hebben voor begerenswaardige artikelen (De Wit, Van der Veer & Slot, 1995).

Naast deze verklaringen die de nadruk leggen op de sociale achtergrond van delinquent gedrag bestaan er ook die meer gericht zijn op de psychologische aspecten. Ten eerste is er de sociale leertheorie van Bandura (1973), waarin er vanuit wordt

gegaan dat delinquent gedrag op verschillende manieren aangeleerd is door de omgeving. Het gedrag wordt gezien als het resultaat van een leerproces, waarbij observatie-leren een belangrijke rol speelt. Gedrag wordt aangeleerd door een directe ervaring of door het observeren van het gedrag van anderen en de gevolgen die dat gedrag heeft. In het dagelijks leven bestaan er verschillende 'rolmodellen' voor het observatieleren, waaronder volwassenen, leeftijdsgenoten en de maatschappij. Het gezin, de maatschappelijke subcultuur waarin een kind leeft en daarnaast de media worden gezien als belangrijke bronnen voor agressief gedrag door hun modelfunctie en bekrachtiging (reinforcement: straf en beloning volgend op gedrag).

Een tweede mogelijke verklaring is te vinden in de relatie tussen iemands competenties en normoverschrijdend gedrag. Competentie wordt hierbij gezien als de mate waarin iemands gedrag als adequaat wordt beoordeeld tijdens taken die deel uitmaken van zijn alledaagse contact met de samenleving. Het kan dus opgevat worden als een soort balans tussen taken (met name ontwikkelingstaken) en vaardigheden. In deze verklaring wordt het normoverschrijdende gedrag gezien als een gevolg van onvoldoende competenties. Voor een jongere die bijvoorbeeld niet met geld om kan gaan en minder snel van begrip is in situaties waarin sprake is van uitdaging, is de kans om over te gaan tot normoverschrijdend gedrag groter. Wanneer er dan eenmaal sprake is van normoverschrijdend gedrag, wordt dit veelal alleen maar erger door het gebrek aan sociale competenties, doordat de jongere bijvoorbeeld geen hulp vraagt. Ook andersom is het mogelijk, zo kan een achterstand in sociale competenties het gevolg zijn van antisociaal gedrag. Een voorbeeld hiervan is wanneer iemand normoverschrijdend gedrag vertoont op school, vervolgens weggestuurd wordt van school met als gevolg een achterstand in competenties (Slot, 1988). Daarnaast lijkt het leven van jongeren die normoverschrijdend gedrag vertonen vaak gekenmerkt door stressoren: bronnen van negatieve stimulering waaraan niet ontkomen kan worden, die de vorm hebben van negatieve levensgebeurtenissen. De stressoren maken het vervullen van ontwikkelingstaken nog eens extra moeilijk voor deze jongeren (De Wit et al., 1995).

Samengevat kan jeugddelinquentie vanuit twee perspectieven verklaard worden. Vanuit sociaal oogpunt spelen onder andere de maatschappelijke betrokkenheid, de vriendengroep en de mogelijkheid tot het realiseren van je ambities een rol. Een individueel leerproces en de competenties van een jongere spelen een belangrijker rol bij de tweede, psychologische verklaring. In het huidige onderzoek wordt getracht om onderscheid te maken tussen jeugdige delinquenten die recidiveren en die niet recidiveren op basis van sociale en psychologische aspecten.

1.3 - 12-minners

Binnen de groep jongeren die delinquent gedrag vertonen vormen de kinderen onder de 12 jaar een speciale groep, die de samenleving ook zeker zorgen baart. Uit onderzoek blijkt dat deze groep kinderen die voor hun 12^e jaar al voor het eerst politiecontact heeft gehad een verhoogde kans loopt om op later leeftijd te persisteren in, vaak ernstig en gewelddadig, delinquent gedrag (Loeber, Slot & Sergeant, 2001). Onderzoeken tonen aan dat deze ernstige en chronische delinquenten een relatief klein percentage van de bevolking uitmaken, welke echter een onevenredig groot aantal misdaden plegen. Zo bleek uit onderzoek in drie grote steden in de Verenigde Staten (Denver, Pittsburgh & Rochester) dat 14 tot 19% van de jonge mannen uit de steekproef behoorde tot de chronische gewelddadige delinquenten, terwijl zij verantwoordelijk waren voor 75 tot 82% van alle gemeten geweldsmisdrijven (Huizinga, Loeber & Thornberry, 1995; in Loeber, 1997).

Wat betreft de gedragsontwikkeling van de ernstige delinquenten kan er in veel gevallen gesproken worden van een verergeringsmodel, waarbij het jarenlang bedrijven van minder ernstige vormen van delinquentie een voedingsbodempad vormt voor de ontwikkeling van ernstiger vormen van delinquentie (Loeber, 1997). Dit bleek ook uit de drie ontwikkelingspaden naar drie verschillende vormen van delinquent gedrag: een openlijk, heimelijk en autoriteitsconflicten pad (Loeber, Farrington, Stouthamer-Loeber, Moffit & Caspi, 1998). Zo begint het openlijke pad met lichte openlijke agressie (o.a. slaan, pesten) en wordt dit gevolgd door fysiek geweld en later ernstig gewelddadig gedrag (o.a. anderen aanvallen en verkrachting). In het heimelijke pad is een ontwikkeling te zien van mild heimelijk gedrag (o.a. liegen) naar ernstig heimelijk gedrag als inbraak. Het autoriteitsconflicten pad begint met oppositioneel gedrag en wordt gevolgd door spijbelgedrag en van huis weglopen. Voor ieder van deze paden geldt dat de serieuzere gedragingen die meestal in de adolescentie beginnen voorspeld kunnen worden door minder serieuze gedragingen tijdens de kindertijd (Offord, Lipman & Duku, 2000). De meeste kinderen vorderen niet naar de hoogste niveaus van de ontwikkelingspaden, oftewel de ernstigste vormen van delinquentie, maar laten juist een vermindering in dergelijk gedrag zien (Koops & Orobio de Castro, 2005). Echter, verschillende studies hebben aangetoond dat de ernstige en chronische vormen van delinquentie aanzienlijk hoger zijn onder die jongeren die hun eerste delict al voor hun twaalfde hebben gepleegd. Deze groep jongeren waarbij op jonge leeftijd al sprake is van gedragsproblematiek en die vervolgens een persisterend patroon van antisociaal gedrag vertonen worden de 'Life Course Persistent' delinquenten genoemd (Moffit, 1993).

Bij de 12-minners is vaak sprake van vele verschillende probleemgedragingen, waaronder ongehoorzaamheid aan volwassenen, spijbelen en weglopen van huis. Dit soort gedrag, waarbij kinderen zich onttrekken aan het gezag en toezicht van

volwassenen, lijkt te maken te hebben met een versnelde ontwikkeling naar onafhankelijkheid. Loeber (1997) veronderstelt dat de kans dat het kind zo in contact komt met delinquente leeftijdsgenoten groter is en daarmee ook de kans op delinquentie. Kinderen die veel van deze probleemgedragingen vertonen en bij wie het van chronische aard is, vormen de belangrijkste risicogroep voor latere delinquentie (Loeber & Farrington, 2000).

1.4 -Delinquent gedrag nader verklaard

Delinquent gedrag is gedrag waarbij de wet door het plegen van een misdrijf overtreden wordt. Er bestaat een grote variatie in delinquent gedrag, waaronder diefstal, geweld, agressie en vernieling (De Wit et al., 1995).

Wanneer er sprake is van ernstig antisociaal of delinquent gedrag wordt er vanuit de klinische benadering gesproken van een gedragsstoornis (conduct disorder; American Psychiatric Association, 2000). De diagnose kan gesteld worden wanneer er sprake is van een herhalend en persisterend gedragspatroon waarin de basale rechten van anderen of belangrijke sociale normen en regels overtreden worden. De gedragingen kunnen in vier groepen onderverdeeld worden: 1) agressie gericht op mensen en dieren dat leidt of dreigt te leiden tot fysiek letsel, 2) vernielen van bezittingen van anderen, 3) diefstal en bedrog, 4) ernstige schendingen van regels. Er wordt een onderscheid gemaakt tussen de vroege gedragsstoornis en de gedragsstoornis van de adolescentie. Bij de eerste vorm is er sprake van gedragsproblematiek voordat een kind tien jaar oud is. Deze vroege start van antisociaal gedrag hangt samen met een slechtere prognose en een verhoogde kans om op later leeftijd een antisociale persoonlijkheidsstoornis of een middelengerelateerde stoornis te ontwikkelen.

ADHD (Attention-Deficit / Hyperactivity Disorder; APA, 2000) is een veelvoorkomende comorbide stoornis bij de gedragsstoornis. Het samengaan van de stoornissen komt het meest voor bij het subtype dat gekenmerkt wordt door hyperactiviteit en impulsiviteit, en het gecombineerde type (zowel aandachtsproblemen als hyperactiviteit; APA, 2000). Een actieve ADHD-diagnose is een risicofactor voor delinquent gedrag (Browning & Loeber, 1999). Impulsiviteit wordt gezien als een belangrijke factor die met een vroege aanloop van delinquent gedrag te maken heeft (Loeber, 1997). In de 'Pittsburgh Youth Study', een longitudinaal onderzoek bij 1517 jongens, (Loeber, Farrington, Stouthamer-Loeber, Moffit & Caspi, 1998; in Browning & Loeber, 1999) werd een significant positief verband gevonden tussen zowel een impulsieve beoordeling als impulsief gedrag en delinquentie. Impulsiviteit verklaarde 16% van de variantie in delinquentie wanneer gecontroleerd werd voor de effecten van SES en IQ. Impulsiviteit leek samen te hangen met de buurt waaruit een kind afkomstig was. Zo liepen impulsieve jongens in een achterstandswijk het grootste risico op

delinquentie, wat mogelijk verklaard kan worden door een lager niveau aan informele controle. In tegenstelling tot deze resultaten werd er in later onderzoek van Lahey, Loeber, Burke en Applegate (2005) gevonden dat ADHD in de kindertijd, in de afwezigheid van CD, geen voorspeller is van een antisociale persoonlijkheidsstoornis (APD) op later leeftijd. De APD wordt gekenmerkt door crimineel, onwettelijk en sociaal ongewenst gedrag (APA, 2000). Bijna alle jongens met CD, die in het onderzoek betrokken waren, hadden tevens een hoog niveau van ADHD gedrag. Het comorbide ADHD gedrag voegde echter weinig tot niks toe aan de voorspelling van een toekomstige APD diagnose.

1.5 - Heterogeniteit van de groep

De jongeren die delinquent gedrag vertonen vormen een heterogene groep. Niet alle kinderen die op jonge leeftijd hun eerste politiecontact hebben, persisteren in delinquent gedrag. Bij een deel van de kinderen is het normoverschrijdende gedrag onderdeel van de ontwikkeling waarbij ze pro-sociaal gedrag leren door middel van 'trial and error'. Ze leren wat goed is en wat fout, wat toegestaan is en wat niet en hoe je interpersoonlijke conflicten oplost zonder dat het uitmondt in geweld. Het gedrag is toe te schrijven aan opwinding, avontuur of andere emoties die veel voorkomen bij jonge kinderen. Dit gedrag hoort bij de leeftijd en is in veel gevallen van voorbijgaande aard (Loeber & Farrington, 2000).

Het is moeilijk om onderscheid te maken tussen de groep kinderen bij wie het antisociale gedrag tijdelijk is en de groep die persisteert in het gedrag. De basis voor zowel pro-sociaal als ontwricht ('disruptive') gedrag ligt al in de eerste 5 levensjaren. Afwijkingen van normaal gedrag kunnen dan ook al in die periode herkend worden. Bij veel delinquenten is ontwricht gedrag al zichtbaar tijdens de peuterjaren en zeker tijdens de lagere school periode. Belangrijke waarschuwingssignalen voor later probleemgedrag zijn: ontwricht gedrag dat frequenter of ernstiger is dan het gedrag van leeftijdsgenootjes en ontwricht gedrag, zoals woede aanvallen en agressie, die langer aanhouden dan de eerste 2 tot 3 levensjaren (Loeber & Farrington, 2000).

Hoewel normoverschrijdend gedrag bij een deel van de 12-minners dus van tijdelijke aard is, is dit vroege ontwrichte gedrag een belangrijke voorspeller voor latere delinquentie. 12-minners lopen een veel groter risico later persistent delinquent gedrag te vertonen en daarom is het van groot belang dat er ingegrepen wordt vóórdat er sprake is van recidive. Het ontwikkelen van normoverschrijdend gedrag en vroege vormen van delinquentie duurt vaak jaren en kan gezien worden als een functie van blootstelling aan risico- en beschermende factoren tijdens deze periode (Loeber & Farrington, 2000). Het is belangrijk een beeld te krijgen van deze risico- en beschermende factoren die van invloed zijn op de ontwikkeling van delinquent gedrag.

Risicofactoren worden omschreven als factoren die samenhangen met een toename of voortzetting van delinquent gedrag van jongeren. Risicofactoren kunnen onderscheiden worden in statische en dynamische factoren. De statische risicofactoren zijn onveranderbaar en onbehandelbaar, bijvoorbeeld het mannelijke geslacht en delinquent gedrag in het verleden. Dynamische risicofactoren zijn vanuit therapeutisch oogpunt van groter belang, omdat deze wel veranderbaar en behandelbaar zijn. Het kan hierbij gaan om de opvoedingsstijl van de ouders of impulsief gedrag van de jongere (Loeber, Slot & Sergeant, 2001). Met beschermende factoren worden de factoren bedoeld die ondanks de aanwezigheid van risicofactoren de kans op het ontstaan van delinquent gedrag bij jongeren verminderen. Voorbeelden van beschermende factoren zijn intelligentie, het vrouwelijk geslacht, goede opvoedingsvaardigheden en adequate supervisie van ouders (Loeber & Farrington, 2000).

Risicofactoren kunnen bij ieder kind een andere uitwerking op de ontwikkeling hebben. Hieraan zijn twee ontwikkelingsprincipes gerelateerd. Ten eerste 'equifinality' (Cicchetti & Rogosch, 1996; in Wasserman & Seracini, 2001), wat aangeeft dat verschillende oorzaken kunnen leiden tot dezelfde uitkomst, bijvoorbeeld vroeg delinquent gedrag. Zo kan bij het ene kind weinig supervisie van de ouders de primaire oorzaak zijn, terwijl delinquent gedrag bij een ander kind secundair is aan een diagnose van een gedragsstoornis. Het tweede, tegenovergestelde, begrip is 'multifinality', wat betekent dat eenzelfde oorzaak kan leiden tot verschillende uitkomsten. Zo kan een groot gezin bij het ene kind delinquent gedrag veroorzaken, terwijl het bij een ander kind juist een positieve, beschermende factor in de ontwikkeling is (Wasserman & Seracini, 2001).

Er is echter geen sprake van één risicofactor die verantwoordelijk is voor het ontstaan van jeugddelinquentie, want hoe hoger het aantal risicofactoren, hoe groter de kans op vroeg normoverschrijdend gedrag. Er is veelal sprake van een cumulatie van risicofactoren op verschillende gebieden zoals het individu, gezin, school, vrienden en buurt, welke geldt als belangrijke voorspeller van ernstig en chronisch delinquent gedrag. Naast risicofactoren zijn ook beschermende factoren van groot belang (De Haan e.a., 1999b; in Loeber, Slot en Sergeant, 2000). De verhouding tussen risico- en beschermende factoren is van belang, omdat de aanwezigheid van meerdere beschermende factoren als buffer of compensatie kan gelden voor de aanwezige risicofactoren. De kinderen die te maken krijgen met de meeste risicofactoren en de minste beschermende factoren vormen de grootste risicogroep voor ernstige, gewelddadige en chronische delinquentie (Loeber & Farrington, 2000).

1.6 - Onderzoek naar risico- en beschermende factoren

Carr en Vandiver (2001) deden onderzoek naar de risico- en beschermende factoren bij jeugdige delinquenten (11 tot 17 jaar bij plegen van delict) en de relatie tot recidive. Hieruit bleek dat beschermende factoren, en in het bijzonder persoonskenmerken (o.a. positiever zelfconcept en positiever houding t.o.v. school en autoriteiten), gezinsomstandigheden (o.a. structuur en weinig broers/zussen) en de vriendengroep (vaker vrienden), een belangrijke rol spelen bij het verminderen van recidive bij deze groep jongeren. Wanneer alle risicofactoren samen genomen werden konden zij de beide groepen (recidivisten en niet-recidivisten) niet significant onderscheiden. Echter de specifieke risicofactoren gezinsomstandigheden en persoonskenmerken waren wel significant verschillend voor de twee groepen. Maar beschermende factoren leken dus de belangrijkste factor te zijn in het voorkomen van recidivegedrag.

In een ander onderzoek (Hoge, Andrews & Leschied, 1996) naar risico- en beschermende factoren bij jeugdige delinquenten (12-17 jaar) werd gekeken naar de relatie tussen delinquentie en aspecten binnen de gezinssituatie. De risicofactoren ´relatieproblemen binnen het gezin´ (relatie ouder-kind, gezinscohesie en communicatie) en ´problemen in de gezinsstructuur´ (supervisie en discipline) waren significant gecorreleerd aan een hoger recidiveniveau (follow-up periode van 12 tot 18 maanden). De aanwezigheid van de beschermende factoren, waaronder goede schoolprestaties en positieve vriendschappen, werd geassocieerd met een lager niveau van recidive. Alle bleken te kunnen dienen als een buffer in de aanwezigheid van risicofactoren. De invloed van de beschermende factoren was sterker bij de oudere groep jeugddelinquenten (15-17 jaar) dan bij de jongere groep (12-14 jaar). Mogelijk komt dit omdat factoren buiten het gezin een grotere invloed krijgen wanneer een kind ouder wordt.

Ook Juby en Farrington (2001) onderzochten het verband tussen gezinsomstandigheden en delinquentie. Sinds de jaren zestig is het aantal kinderen dat te maken krijgt met instabiliteit in ouderlijke relaties en echtscheidingen sterk gestegen, dit onderzoek is dan ook speciaal gericht op de invloed van ontwrichte gezinnen op delinquentie. Het ging om een longitudinaal onderzoek dat opgestart is in 1961 met een steekproef welke bestond uit 411 jongens. Bij jongens die kwamen uit een permanent ontwricht gezin, waarbij ze gescheiden leefden van één biologische ouder, kwam delinquentie significant meer voor dan bij jongens uit intacte gezinnen. Echter wanneer er in de intacte gezinnen op verschillende gebieden sprake was van ernstige chronische spanning of onenigheid tussen de ouders, dan hing dat ook samen met een hogere mate van delinquent gedrag. Het verlies van de moeder bleek een grotere invloed op een hogere mate van delinquent gedrag te hebben dan het verlies van de vader. Ook kwam uit het onderzoek naar voren dat het delinquentie gedrag hoger was wanneer een kind na de een scheiding bij de vader woonde in plaats van bij moeder. Mogelijk hangt dit samen

met de tijd waarin dit onderzoek gestart is. Op dat moment had de moeder duidelijk de belangrijkste rol in de opvoeding van de kinderen. Er kan geconcludeerd worden dat er bij ontwrichte gezinnen waarbij het kind niet samenblijft met de moeder en bij intacte gezinnen welke gekenmerkt worden door vele conflicten tussen ouders een hogere kans bestaat op delinquentie.

In onderzoek van Bol, Terlouw, Bles & Verwers (1998) werd speciaal gekeken naar de risicofactoren bij jeugdige daders van geweldsdelicten, derde in rij van meest gepleegde delicten in Nederland. Van acht jeugdige daders in de leeftijd van 14 tot 20 jaar werd een casusbeschrijving gemaakt. De volgende risicofactoren bleken het meest voor te komen: middelengebruik, gezinsleden met problemen, gebrek aan schoolmotivatie, risicovolle vrijetijdsbesteding, wapenbezit en omgang met vrienden die antisociaal gedrag vertonen. Met name deze laatste factor lijkt belangrijk. Bijna alle jongens die meewerkten aan dit onderzoek hadden het delict in groepsverband gepleegd en enkele van hen gaven aan dat ze het delict nooit alléén zouden hebben gepleegd. De groepsdruk was vaak groot en ook het verkrijgen van aanzien en respect binnen de groep speelde een belangrijke rol. Ook bij het gebruik van middelen vond veelal plaats in groepsverband of werd gestimuleerd door de groep.

Coie en Miller-Johnson (2001) veronderstellen dat de invloed van leeftijdsgenoten in de preadolescentie of zeer vroege adolescentie een risicofactor vormt voor het ontwikkelen van delinquent gedrag. De vroege risicofactoren, kindfactoren (bijvoorbeeld impulsiviteit) gecombineerd met gezinsfactoren (bijvoorbeeld een psychische stoornis bij de ouders) in de context van maatschappelijke factoren (bijvoorbeeld armoede), kunnen ervoor zorgen dat een kind al ontwricht en agressief gedrag vertoont wanneer het aan school begint. Dit negatieve gedrag breidt zich uit naar andere sociale relaties van het kind, wat er vervolgens toe kan leiden dat het kind door leeftijdsgenoten en volwassenen buitengesloten of afgewezen wordt. Dit kan tot gevolg hebben dat het kind ofwel toetrekt naar andere deviante kinderen om alsnog goedkeuring en steun te ontvangen, ofwel nog agressiever en afwijkender gedrag gaat vertonen om de vijandigheid en emotionele reactiviteit te vergroten. Uiteindelijk zal dit uitmonden in delinquent gedrag. Afwijzing door leeftijdsgenoten en delinquente vrienden worden hier dus gezien als mediërende factoren voor delinquent gedrag. Ook broers en zussen lijken invloed te hebben op delinquent gedrag van een kind. De kans dat een kind antisociaal gedrag vertoont, wordt vergroot wanneer een kind antisociale broers en zussen heeft (Wasserman & Saracini, 2001).

Al eerder werd aangegeven dat er veelal sprake is van een cumulatie van factoren die verantwoordelijk zijn voor het ontstaan van jeugddelinquentie. In onderzoek van Stouthamer-Loeber, Loeber, Wei, Farrington & Wikström (2002) werd gekeken naar de cumulatieve invloed van de effecten van verschillende risico- en beschermende domeinen

op ernstige en chronische delinquentie bij jongens uit verschillende wijken. Er werd gekeken naar zes verschillende domeinen: het gedrag van het kind, de houding van het kind, school en vrijetijdsbesteding, gedrag van vrienden, functioneren van het gezin en demografische gegevens. Alle kinderen werden gescoord op het risico- en beschermende effect van elk domein. De onderzoekspopulatie bestond uit twee groepen, waarvan de jongste groep werd onderzocht in de leeftijdsperiode van 7 tot 13 jaar en de oudste van 13 tot 19 jaar.

Er werd een positief lineair verband gevonden tussen risicodomeinen en latere delinquentie, dus hoe meer risicofactoren, hoe groter de kans op latere delinquentie. Blootstelling aan risicodomeinen zorgde voor een drastische verhoging van de kans op latere ernstige persisterende delinquentie, wanneer beschermende factoren relatief afwezig waren. Dit gold met name voor de jongens uit de jongste groep, wat overeen lijkt te komen met de bevinding van Loeber en Farrington (2000) dat kinderen die op jonge leeftijd al normoverschrijdend gedrag vertonen een grotere kans hebben om later ernstige en chronische delinquenten te worden. De beschermende gebieden konden de invloed van de risicogebieden tegengaan, wat met name gold voor de jongste groep. Geen van de jongens uit die groep met een overwicht aan beschermende gebieden (meer dan 2) werd na verloop van tijd een ernstig en persisterende delinquente jongere, wat wel het geval was bij een deel van de jongens uit de oudste groep. Dit lijkt erop te duiden het effect van de beschermende factoren afneemt of verdwijnt, of z'n balans verliest met bestaande risicofactoren wanneer kinderen ouder worden. Het kan ook zijn dat de beschermende gebieden die in dit onderzoek meegenomen zijn meer van toepassing op de jongste groep dan op de oudste (Stouthamer-Loeber et al., 2002).

Chronische en ernstige delinquentie kwam het meest voor in de wijken met de laagste sociaal economische status (SES). Het gemiddeld aantal risico-effecten nam toe en het gemiddeld aantal beschermende effecten nam af, naarmate de SES in een buurt lager werd. Echter, wanneer er bij een kind sprake was van een hoge risicoscore, was de kans op ernstig delinquent gedrag groot, ongeacht de SES van de wijk waaruit de jongen afkomstig was (Stouthamer-Loeber et al., 2002). Deze zelfde bevinding werd eerder gedaan in onderzoek van Wikström en Loeber (2000). Ook vonden zij dat bij de jongens waar sprake was van een balans tussen risico- en beschermende factoren of overwegend beschermende factoren, de SES van de wijk wel invloed op delinquentie had, echter alleen bij de oudste groep.

Een achterstandswijk lijkt dus wel invloed op het delinquente gedrag van de jongeren met voldoende beschermende factoren te hebben wanneer ze de adolescentie bereiken. Dit geeft aan dat de SES in een wijk een directe invloed kan hebben op de start van delinquent gedrag in de adolescentie, maar niet op jonge leeftijd. Een mogelijke verklaring hiervoor is dat goed aangepaste kinderen in de adolescentie voor het eerste

echt te maken krijgen met de invloed van de wijk. Activiteiten vinden in de adolescentie voornamelijk buitenshuis plaats. Dit zou er voor kunnen zorgen dat de invloed van de risicofactoren in de wijk groter wordt dan de invloed van beschermende factoren, bijvoorbeeld het gezin en de schoolsituatie.

1.7 - Doel huidige onderzoek

Uit de verschillende onderzoeken kan geconcludeerd worden dat er vaak sprake is van een cumulatie van risicofactoren. Beschermende factoren kunnen daarbij dienen als buffer tegen risicofactoren en de kans op recidive verminderen. Er blijkt bij de jeugdige delinquenten veelal sprake te zijn van problematiek op verschillende gebieden, waaronder individueel, binnen het gezin, op school, in de vriendengroep en in de leefomgeving. Veel van de onderzoeken richten zich op de groep jeugddelinquenten vanaf 12 jaar. Het huidige onderzoek zal echter gericht zijn op de groep onder de 12 jaar, de zogenaamde 12-minners. Eerder is al aangegeven dat het plegen van een delict op zo'n jonge leeftijd een belangrijke voorspeller is voor later persisterend ernstig en gewelddadig delinquent gedrag (Loeber, Slot & Sergeant, 2001). Om beter inzicht te krijgen in deze jonge groep delinquenten is het van belang dat er onderzoek naar gedaan wordt.

Het doel van het onderzoek is dan ook in eerste instantie meer inzicht te krijgen in de groep 12-minners in Nederland en in het bijzonder de groep 12-minners met contacten bij de Raad voor de Kinderbescherming (hierna te noemen: de Raad). Tot op heden is er in Nederland weinig bekend over deze groep jonge delinquenten. Van de kinderen uit het huidige onderzoek is al in kaart gebracht in hoeverre zij wederom met politie en justitie in aanraking zijn gekomen sinds de eerste registratie. Om meer te weten te komen over de achterliggende problematiek bij deze groep is het belangrijk dat er naast politieregistraties van delinquent gedrag gekeken wordt naar andere instanties die mogelijk betrokken zijn bij het kind. In het huidige onderzoek is gekozen voor de Raad. Eventuele bekendheid bij de Raad kan een indicatie zijn voor een zorgwekkende ontwikkeling.

Kinderen worden voor verschillende redenen doorverwezen naar de Raad. Ten eerste wanneer de opvoedingssituatie bedreigend is voor de ontwikkeling van het kind. Ten tweede wanneer ouders het na een scheiding niet samen eens kunnen worden over gezag en omgang. Dan kan de Raad desgevraagd advies uitbrengen aan de rechter. Tot slot kan een kind doorverwezen worden bij een strafzaken. Wanneer er vanwege een strafbaar feit een proces-verbaal wordt opgemaakt of het kind in verzekering wordt gesteld, dan brengt de politie de Raad daarvan op de hoogte. De Raad kan dan een onderzoek naar de achtergrond van het kind instellen om vervolgens de Rechter of Officier van Justitie te informeren en een advies te geven met betrekking tot eventuele

vervolging, straf of hulpverlening die volgt. Met behulp van de gegevens te verkrijgen via de Raad zal zowel worden nagegaan welke kinderen al voor het eerste politiecontact bij de Raad bekend waren en welke daarna bij de Raad bekend zijn geworden.

Het tweede doel is meer inzicht te verkrijgen in de aard en ernst van de achterliggende problematiek bij deze groep kinderen. Hierbij zal specifiek gekeken worden naar de groep kinderen die zowel voor hun twaalfde jaar hun eerste politiecontact als Raadscontact hadden.

1.8 - Vraagstelling

Op basis van de bovenstaande doelen kunnen de volgende vraagstellingen worden geformuleerd: 1) Hoe kan de groep 12-minners omschreven worden, en dan in het bijzonder de groep 12-minners met contacten bij de Raad voor de Kinderbescherming? 2) Kan er op basis van risico- en beschermende factoren een onderscheid gemaakt worden tussen de groep 12-minners met tevens Raadscontact die recidiveert en de groep die niet recidiveert? 3) Is er sprake van samenhang tussen de verschillende risico- en beschermende factoren voor de 12-minners met Raadscontact?

2 - Methode

2.1 - Onderzoekspopulatie

De onderzoekspopulatie bestaat uit kinderen die voor hun twaalfde jaar voor het eerst met de politie in aanraking zijn gekomen wegens normoverschrijdend gedrag (12-minners). De totale groep 12-minners die in het onderzoek geïncludeerd is bestaat uit 352 kinderen, waarvan 291 jongens (82.7%) en 61 meisjes (17.3%). Het grootste deel van de 12-minners is afkomstig uit politieregio Rotterdam-Rijnmond, het gaat hierbij om 42.9% (n=151). 30.7% (n=108) van de 12-minners is afkomstig uit Gelderland-Midden en 26.4% (n=93) uit Utrecht. De leeftijd ten tijde van de eerste registratie bij de politie verschilde van 5 tot 12 jaar, met een gemiddelde van 10,1 jaar (sd=1,7). De groep bestaat uit 182 autochtone kinderen (51.7%), 156 allochtone kinderen (44.3%) en van 14 kinderen (4%) is de etniciteit niet bekend. Zesenvestig procent (n=162) van de 12-minners recideerde na de eerste politieregistratie.

In het huidige onderzoek zal specifiek gekeken worden naar de groep kinderen die voor hun twaalfde tevens in contact zijn gekomen met de Raad voor de Kinderbescherming. Deze kinderen met zowel politie- als Raadscontact voor hun twaalfde jaar zijn geselecteerd uit de bovenstaande groep van 352 12-minners. De totale onderzoeksgroep komt uit op 46 kinderen, waarvan 37 jongens (80.4%) en 9 meisjes (19.6%). 41.3% (n=19) van deze groep 12-minners is afkomstig uit de politieregio Rotterdam-Rijnmond. Uit Gelderland-Midden komt eveneens 41.3% (n=19) en uit de regio Utrecht komt 17.4% (n=8) van deze groep. De leeftijd waarop de kinderen voor het eerst met politie in aanraking zijn gekomen varieert van 5.7 tot 12 jaar, met een gemiddelde leeftijd van 10 jaar (sd=1.8). De gemiddelde leeftijd waarop de kinderen hun eerste raadscontact hadden was 7.1 jaar (sd=4.1), met een minimum van 6 maanden en een maximum van bijna 12 jaar. De onderzoeksgroep bestaat uit 19 autochtone kinderen (41.3%) en 26 allochtone kinderen (56.5%). Van één kind (2.2%) is de etniciteit onbekend. 58.7% (n=27) van de kinderen recideerde na het eerste politiecontact. Van deze groep kinderen hadden 22 (47.8%) kinderen alleen een civiel dossier bij de Raad, 9 alleen een strafdossier (19.6%) en 15 (32.6%) zowel een civiel als een strafdossier. Hoewel kinderen voor hun twaalfde officieel niet strafrechtelijk vervolgbaar zijn, wordt bij de Raad in Utrecht en Gelderland Midden toch een strafdossier aangemaakt bij 12min registraties. Dit geldt dus voor de 9 kinderen die alleen een strafdossier hebben.

Tabel 1 - *Overzicht demografische gegevens*

	Totale groep (n = 352)	Onderzoeksgroep (n = 46)
<i>Geslacht</i>		
- Jongens	291 (82.7%)	37 (80.4%)
- Meisjes	61 (17.3 %)	9 (19.6%)
<i>Politieregio</i>		
- Rotterdam-Rijnmond	151 (42.9%)	19 (41.3%)
- Gelderland-Midden	108 (30.7%)	19 (41.3%)
- Utrecht	93 (26.4%)	8 (17.4%)
<i>Etniciteit</i>		
- Autochtoon	182 (51.7%)	19 (41.3%)
- Allochtoon	156 (44.3%)	26 (56.5%)
- Onbekend	14 (4%)	1 (2.2%)
Gemiddelde leeftijd (sd) bij eerste politiecontact	10,1 (1.7)	10 (1.8)
Gemiddelde leeftijd (sd) bij eerste Raadscontact	Nvt	7,1 (4)

Noot. Het geslacht, de politieregio en de etniciteit zijn weergegeven in aantallen en procenten (%). De gemiddelde leeftijd is weergegeven in aantal jaren en maanden.

2.2 - Instrumenten

De gegevens van de 12-minners zijn verzameld in een bestand, het zogenaamde recidivebestand. Het recidivebestand is verzameld aan de hand van politiegegevens uit drie politieregio's in Nederland: Utrecht, Gelderland-Midden en Rotterdam-Rijnmond. In het recidivebestand staan alle contacten die de kinderen met de politie hebben gehad in de periode 2000/2001 tot 2005. Het gaat hierbij om gegevens over de ernst van de eerste registratie, de aard van het gedrag en de reactie van de politie. Maar ook kan gedacht worden aan de buurt waar de jeugdige woont (sociaal economische status en mate van verstedelijking), de leeftijd bij de eerste registratie, geslacht, etnische achtergrond en overige registraties door de politie als slachtoffer of getuige.

In het Kennis Informatie Systeem (KIS) van de Raad staan alle kinderen vermeld die bekend zijn bij de Raad. Met behulp van KIS zal worden nagegaan in hoeverre de 12-minners bekend zijn bij de Raad in de drie bovengenoemde regio's. De eventueel aanwezige dossiers van de kinderen die bij de Raad bekend zijn worden geanalyseerd aan de hand van vooraf opgestelde variabelen die vermeld staan in het codeboek (zie bijlage A). Het codeboek is onder te verdelen in drie delen: algemeen (o.a. geboortedatum, geslacht en geboorteland ouders), civiel en strafrechtelijk. In deze laatste twee delen wordt per (civiele of strafrechtelijke) zaak specifiek ingegaan op onder

andere de aard van de zaak, de gezinsomstandigheden, internaliserende en externaliserende problematiek van het kind en schoolomstandigheden.

2.3 - Procedure

De gegevens van de totale groep 12-minners zijn verzameld uit het politieregistratiesysteem in drie bovengenoemde politieregio's. De kinderen hebben allemaal hun eerste politiecontact gehad in 2000 of 2001. In regio Utrecht zijn gedurende de maanden april en mei 2000 alle kinderen bekeken die beneden de twaalf jaar bij de politie werden geregistreerd als verdachte of betrokkene. In de regio Gelderland-Midden is dat gedaan in de maanden januari, februari en maart 2000 en in regio Rotterdam-Rijnmond in de maanden mei en juni 2001. Wanneer het de eerste registratie van een kind betrof, werd het kind geïnccludeerd in het onderzoek. De registratiesystemen van de verschillende politieregio's zijn echter niet met elkaar verbonden, waardoor eventuele recidive in de volgende regio niet betrokken wordt in het onderzoek.¹ Wanneer een kind in een asielzoekerscentrum verbleef werd het gezien de hoge mobiliteit uitgesloten van het onderzoek. Ook werden de kinderen uitgesloten wanneer zij niet in de regio woonachtig waren waarin zij door de politie geregistreerd waren. In totaal zijn er 352 12-minners uit de drie regio's in kaart gebracht tot aan de peildatum van 31 maart 2005.

In KIS is nagegaan wie van deze kinderen tevens bij de Raad bekend zijn. Van alle kinderen die bekend waren is het dossier ingekeken. De dossiers zijn geanalyseerd aan de hand van vooraf opgestelde variabelen. De volgende drie onderdelen werden in kaart gebracht: de algemene persoonsgegevens, civiele zaken en strafzaken, waarbij specifiek de nadruk lag op beschermende en risicofactoren zoals bekend uit de wetenschappelijke literatuur. In het huidige onderzoek zal naar een veelvoud aan risico- en beschermende- factoren gekeken worden. De factoren kunnen gerelateerd zijn aan het kind zelf (biologisch of psychologisch), diens opvoedingsomgeving (gezin) of de wijdere omgeving (school, wijk). De factoren die voor analyse gebruikt zullen worden zijn geselecteerd op basis van de hoeveelheid beschikbare informatie. Een nadeel van dossieronderzoek is namelijk dat je qua data geheel afhankelijk bent van hetgeen door anderen geschreven is. Alles moet beoordeeld worden op basis van de beschikbare gegevens, daar kan niks meer aan toegevoegd worden. Wanneer bij veel proefpersonen niet bekend was of zij wel of niet scoorden op een bepaalde variabele, werd deze variabele dan ook niet in de analyse geïnccludeerd. De duur van het analyseren van een dossier varieerde sterk, van een half uur tot vier uren, afhankelijk van de inhoud en de opbouw van het dossier. Alle gegevens zijn samengevoegd tot het Raadsbestand. Het Raadsbestand van Utrecht is opgebouwd in de maanden november en december 2005. In

¹ Het is mogelijk dat een kind voor de eerste registratie in de onderzoeksregio, reeds geregistreerd is in een andere regio. De verwachting is dat dit slechts om een zeer klein percentage zal gaan.

Rotterdam-Rijnmond is dit gedaan in de periode december 2005 tot mei 2006 en in Gelderland-Midden in de maanden maart, april en mei 2006. Uit de totale groep 12-minners die contact hebben gehad met de Raad is uiteindelijk de groep geselecteerd die voor het twaalfde jaar daar al bekend was.

2.4 - Analyse

Voor het beantwoorden van de eerste vraagstelling is gebruik gemaakt van descriptieve statistieken, onafhankelijke t-tests en chi square tests. Ook voor het beantwoorden van de tweede vraagstelling waarbij twee onafhankelijke groepen, de recidivisten en niet-recidivisten vergeleken zijn, is gebruikt gemaakt van bovengenoemde tests. Voor de analyse van de interval variabelen werden de onafhankelijke t-tests gedaan en voor de analyse van de nominale variabelen de chi square tests.

Voor het beantwoorden van de derde vraagstelling is de HOMALS-correspondentie analyse (Homogeniteitsanalyse door middel van Alternating Least Squares) uitgevoerd. Het onderzoek is exploratief van aard, omdat er tot nu toe weinig bekend is over de groep 12-minners in Nederland. Voor deze beschrijvende vorm van onderzoek met voornamelijk categorische data is HOMALS een passende analysetechniek. HOMALS is een data-analysetechniek die beschouwd kan worden als een soort schaaltechniek, waarbij overeenkomsten en verschillen tussen variabelen en personen weergegeven worden als afstanden tussen punten in twee-dimensionale figuren (De Heus, Van der Leeden & Gazendam, 2003).

2.5 - Variabelen

Hieronder een omschrijving van alle variabelen die in het huidige onderzoek geanalyseerd zullen worden.

2.5.1 - Delictkenmerken

Het eerste delictgedrag van het kind is onderverdeeld in 5 categorieën: diefstal, geweldpleging, misdraging, overlast en beschadiging van goederen. Ook is gekeken naar de handelingswijze van het kind bij het eerste delict, dat wil zeggen is het delict alleen gepleegd, met één ander of in een groep. Tot slot wordt er gekeken of, en zo ja hoe vaak, een kind na het eerste politiecontact in de gehele periode tot aan de peildatum van 31 maart 2005 gerecidiveerd is als verdachte of betrokkene.

2.5.2 - Demografische kenmerken

Aan de hand van de geboortedatum van een kind, zoals vermeld in het Raadsdossier, is de leeftijd vastgesteld waarop een kind het eerste politiecontact en het Raadscontact had. Verder is het geslacht van de kinderen weergegeven. Om de etniciteit van een kind

te bepalen zijn de richtlijnen van het Centraal Bureau voor de Statistiek (CBS) aangehouden. Zij stellen dat een kind van allochtone afkomst is wanneer een kind zelf, of één of beide van de ouders, in een ander land zijn geboren. Verder is de politieregio waarin het kind geregistreerd werd meegenomen in het onderzoek.

2.5.3 - Gezinskenmerken

Aan de hand van de gegevens uit de raadsdossiers is bepaald of er sprake was van een één- of tweeoudergezin. Ook is gekeken naar het aantal kinderen binnen het gezin op het moment dat het kind voor het eerst met de Raad in contact kwam. Op basis van het raadsonderzoek zijn de opvoedvaardigheden van de ouders bepaald: 'adequaat', 'inadequaat', 'niet inadequaat, maar ook niet adequaat' of 'wisselend'. Ook is gekeken naar de primaire verzorger van het kind. Tevens is gekeken of er iets bekend is over delictgedrag en geweld binnen het gezin. Er is ook is onderzocht of het kind tot zijn zestiende jaar altijd thuis gewoond heeft of ook (tijdelijk) uitwonend is geweest in een pleeggezin of instelling. Verder zijn de werkomstandigheden van de ouders in kaart gebracht. Hierbij zijn de volgende categorieën opgesteld: 'minimaal één ouder werkt of studeert', 'ouders werken beide niet' en 'wisselend werkpatroon'.

Tot slot is aan de hand van het gehele raadsdossier bekeken of er ooit in het leven van het kind een Ondertoezichtstelling (OTS) uitgesproken is. Een OTS is een maatregel waarbij ouders tijdelijk hulp en toezicht krijgen bij de opvoeding van hun minderjarige kind(eren). Redenen hiervoor zijn onder andere dat het kind wegloopt van huis, in aanraking is gekomen met politie of justitie wegens kleine criminaliteit of dat ouders wegens psychische- of verslavingsproblematiek de opvoeding en verzorging van het kind niet aankunnen. Een OTS wordt uitgesproken door de Kinderrechter voor maximaal één jaar. Tegen het einde van de OTS wordt bepaald of het nodig is deze te verlengen. Een OTS eindigt in ieder geval wanneer een kind 18 jaar wordt (Bureau Jeugdzorg Noord-Brabant, 2006).

2.5.4 - Kindfactoren

Per kind is op basis van het raadsdossier bepaald of er sprake is van externaliserende problematiek. Hierbij moet gedacht worden aan naar buiten gericht gedrag als agressie, antisociaal gedrag, een hoge spanningsbehoefte en autoriteitsconflicten (zie verder bijlage 1: codeboek Raad voor de Kinderbescherming). Ook is de eventueel aanwezige internaliserende problematiek van de kinderen in kaart gebracht. Hierbij gaat het om naar binnen gericht gedrag, waaronder depressieve kenmerken, emotionele problemen, introversie en beïnvloedbaarheid (zie verder bijlage 1: codeboek Raad voor de Kinderbescherming).

2.5.5 – Omgevingskenmerken

Op basis van de raadsdossiers is bepaald of een kind speciaal, regulier of praktijkonderwijs volgt of heeft gevolgd.

Verder is gekeken naar de buurt waar het kind het langst heeft gewoond. Op basis van de postcode van het woonadres van het kind zijn gegevens over de Sociaal Economische Status (SES) van de wijk en de urbanisatiegraad van de buurt achterhaald. Gegevens van het Sociaal Cultureel Planbureau (2002) zijn gebruikt om de SES van de buurt te bepalen. De statusscores van de postcodegebieden zijn samengestelde scores van inkomen, werkloosheid en opleidingsniveau. De SES is vastgesteld aan de hand van de 4-cijferige postcode. De scores zijn onderverdeeld in vijf klassen van hoog (5) tot laag (1). Gegevens van het CBS (2004) zijn gebruikt om de mate van urbanisatie (stedelijkheid) vast te stellen. Hiervoor is de 6 positie postcode van de buurt waarin een kind het langst heeft gewoond gebruikt. Het urbanisatieniveau is eveneens verdeeld in 5 klassen: 1) zeer sterk stedelijk ≥ 2500 huishoudens per vierkante kilometer; 2) sterk stedelijk $1500 < 2500$ huishoudens per vierkante kilometer; 3) matig stedelijk $1000 < 1500$ huishoudens per vierkante kilometer; 4) weinig stedelijk $500 < 1000$ huishoudens per vierkante kilometer; 5) niet stedelijk < 500 huishoudens per vierkante kilometer. In het huidige onderzoek is er voor gekozen om de situatie waarin er sprake is van het hoogste urbanisatieniveau (5) en de laagste SES (1) te definiëren als een achterstandswijk. De overige combinaties van SES en urbanisatiegraad zijn bestempeld als overige wijken.

3 - Resultaten

3.1 – Beschrijving gehele steekproef (n = 352)

Wat betreft het eerste delict werden de meeste kinderen geregistreerd wegens beschadiging van goederen (n=112; 31.8%). Op de tweede plaats stond diefstal (n=94; 26.7%), gevolgd door geweldpleging (n=62; 17.6%). Op de vierde plaats stond overlast (n=47; 13.4%). De minste kinderen werden geregistreerd wegens misdragingen, in slechts 10.5% (n=37) van de gevallen was hier sprake van. Bij meer dan de helft (n=186; 52.8%) van de 12-minners was er bij de eerste registratie sprake van normoverschrijdend gedrag in groepsverband. 25.6% (n=90) van de kinderen pleegde het normoverschrijdend gedrag het met één ander en 21.3% (n=75) alleen.

Van de totale groep 12-minners (n=352) recidiveerde 46%. Van de groep mannen (n=291) recidiveerde 49.8%, van de vrouwen (n=61) recidiveerde 26.2%. Mannen recidiveerden dus significant vaker dan vrouwen.

Wat betreft de leeftijd waarop de kinderen voor het eerst met de politie in aanraking kwamen, bleken de 12-minners die recidiveerden gemiddeld op later leeftijd (m=10 jaar, 4 maanden; sd=1 jaar, 4 maanden) hun eerste politiecontact te hebben dan degenen die niet recidiveerden (m=9.10, sd=1.9) ($t=3.128$, $df=345,77$, $p=.002$; equal variances not assumed).

Van 338 12-minners was de etniciteit bekend. 41.8% van de autochtone jongeren recidiveerde tegenover 53.2% van de allochtone jongeren, wat duidt op een significant verschil. Dit geeft aan dat er een verband bestaat tussen recidive en etniciteit, waarbij 12-minners van allochtone afkomst vaker recidiveren.

Wat betreft de politieregio blijkt 56.7% van de 12-minners uit Rotterdam-Rijnmond gerecidiveerd te zijn, 39.8% uit Gelderland-Midden en 35.5% uit Utrecht. Er is een significant verband te zien tussen recidive en de regio waaruit het kind afkomstig is, in Rotterdam recidiveren meer 12-minners dan in de overige politieregio's.

Een groot deel van de 12-minners uit de onderzoeksgroep (42.9%), is afkomstig uit een buurt met de laagste SES. Tevens komt een groot deel uit sterk verstedelijkt gebied (38.1%), terwijl slechts 9,7% uit niet stedelijk gebied komt. Er bestaat een significante negatieve correlatie tussen SES en urbanisatiegraad ($r= -0.704$, $n=348$, $p<.01$), wat aangeeft dat een lage SES samen gaat met een hoge urbanisatiegraad. Wanneer gekeken werd naar de laagste SES en hoogste urbanisatiegraad, bleek dat 33.5% uit een achterstandswijk afkomstig was. 12-minners die recidiveerden waren vaker afkomstig uit achterstandswijken (59.3%) dan uit de overige wijken (39.3%). Ook bleek er sprake te zijn van een significante relatie tussen etniciteit en afkomstig zijn uit een achterstandswijk ($\chi^2=47.651$, $df=1$, $p= .000$). 52.5% van de allochtone 12-minners

was afkomstig uit een achterstandswijk, terwijl slechts 17% van de autochtonen uit een achterstandswijk kwam. Voor een overzicht van deze resultaten: zie tabel 2.

Tabel 2 – *Overzicht resultaten (n=352)*

Variabele 1		Variabele 2	χ^2	t	Df	P
Recidive	*	Geslacht	11.637		1	.001*
Recidive	*	Leeftijd		3.128	345.77	.002* ***
Recidive	*	Etniciteit	4.418		1	.036**
Recidive	*	Politieregio	12.677		2	.002*
Recidive	*	Achterstandswijk	12.638		1	.000*

Noot. * Significant bij $p < .01$ ** Significant bij $p < .05$ *** Equal variances not assumed.

3.2 – *Beschrijving van de 12-minners die tevens voor hun 12de jaar contact hadden met de Raad (n = 46)*

Het grootste deel van de kinderen (28.3%) kwam met de Raad in contact wegens een opvoedingsonderzoek. In 21.7% van de gevallen was er sprake van een OTS. Bij 4.3% ging deze OTS samen met een Uit Huis Plaatsing (UHP). In voorgaande situaties is er voor een kind sprake van een dreigende opvoedingssituatie. Er werd bij 19.6% van de kinderen een onderzoek ingesteld naar aanleiding van 'scheiding en omgang'. In die gevallen kunnen ouders het na een scheiding niet samen eens worden over gezag en omgang van de kinderen. In 15.3% van de gevallen was sprake van een onderzoek t.b.v. een strafzaak. Kinderen onder de twaalf jaar zijn niet strafrechtelijk vervolgbaar. Als ze op zo'n jonge leeftijd met politie in aanraking komen, krijgen ze bij de Raad dan ook geen strafdossier, maar een civiel dossier. Echter bij de Raad in Arnhem en Utrecht kregen deze kinderen wel een strafdossier. Bij 13% van de kinderen was er alleen sprake van een melding bij de Raad en werd er vervolgens geen onderzoek ingesteld. In slecht één geval (2.2%) werd er een onderzoek ingesteld naar aanleiding van een voogdijzaak.

3.2.1 - *Delictkenmerken*

In de meeste gevallen ging het bij het eerste delict om een diefstal (n=16; 34.8%). Op de tweede plaats stond beschadiging van goederen (n=15; 32.6%). In 21.7% (n=10) van de delicten ging het om geweldpleging. Misdraging kwam 4 keer (8.7%) voor en in 1 geval (2.2%) was er sprake van overlast.

58.7% (n=27) van de 12-minners met tevens contact bij de RvdK recidiveerde na het eerste politiecontact. De 12-minners die zijn gerecidiveerd deden dat gemiddeld 5.67 keer (sd=5.2), met een minimum van 1 keer en een maximum van 21 keer.

Het aantal kinderen dat het normoverschrijdend gedrag alleen gepleegd heeft is gelijk aan het aantal kinderen dat het gedrag in een groep heeft gepleegd, in beide gevallen ging het om 34.8%. 30.4% van de kinderen deed het samen met één ander. Er

was geen verband tussen het wel of niet recidiveren en de handelingswijze van het kind bij het eerste delict ($\chi^2 = 0.775$, $df = 2$, $p = .679$).

3.2.2 - Demografische gegevens

De gemiddelde leeftijd waarop de 12-minners voor het eerst met de politie in contact kwamen was 10 jaar ($m=10.0$, $sd=1.8$). De 12-minners die niet recidiveerden kwamen gemiddeld iets eerder ($m=9.10$, $sd=2.1$) met politie in aanraking dan de recidivisten ($m=10.1$, $sd=1.4$). Dit verschil was echter niet significant ($t = .429$, $df = 44$, $p = .67$). De gemiddelde leeftijd waarop de kinderen het eerste Raadscontact hadden was 7.10 jaar ($sd=4$). Voor de niet-recidivisten was de gemiddelde leeftijd 7.1 jaar ($sd=0.8$) en voor de recidivisten 8,5 jaar ($sd=1.1$). Ook dit verschil was niet significant ($t = 1.053$, $df = 32.5$, $p = .3$).

Onder de negen meisjes uit de onderzoeksgroep was slechts 1 meisje (11.1%) dat recidiveerde. Onder de 37 jongens waren 26 recidivisten (70.3%). Jongens recidiveerden dus vaker dan meisjes. Hoewel er een significant verband bestond tussen recidive en geslacht ($\chi^2 = 10.450$, $df = 1$, $p = .002$, Fishers's Exact Test) was dit niet veelzeggend vanwege het lage aantal meisjes.

73.1% ($n=19$) van de allochtone 12-minners recidiveerde tegenover 42.1% ($n=8$) van de autochtone 12-minners. Uit de analyse valt op te maken dat er tevens een significant verband bestond tussen recidive en etniciteit ($\chi^2 = 4.388$, $df = 1$, $p = .036$). Het grootste deel (61.5%) van de allochtone kinderen was afkomstig uit politieregio Rotterdam-Rijnmond. Het grootste deel (78.9%) van de autochtone kinderen kwam uit de politieregio Gelderland-Midden.

Wanneer Rotterdam-Rijnmond, Gelderland-Midden en Utrecht alle drie in de chi-square analyse meegenomen werden, werd er vanwege het lage aantal participanten uit Utrecht een onbetrouwbaar resultaat gegeven. 78.9% ($n=15$) 12-minners uit de regio Rotterdam-Rijnmond recidiveert, tegenover 31.6% ($n=6$) uit de regio Gelderland-Midden. Wanneer Utrecht buiten de analyse gelaten werd bleek er een significant verband te bestaan tussen recidive en de politieregio waaruit het kind afkomstig was ($\chi^2 = 8.622$, $df = 1$, $p = .003$).

3.2.3 - Gezinskenmerken

Of er sprake is van een eenoudergezin ($n=22$) of tweeoudergezin ($n=18$) lijkt geen verband te houden met de recidive van een kind ($\chi^2 = 0.017$, $df = 1$, $p = .897$). Een wisselend ouderpatroon is buiten de analyse gelaten, wegens het beperkt voorkomen van deze variant ($n=5$).

Er is een onderscheid gemaakt tussen kleine gezinnen met één of twee kinderen en grote gezinnen met drie of meer kinderen ten tijde van het eerste Raadscontact. Een

onderverdeling tussen één kind en twee kinderen was niet mogelijk vanwege het lage aantal participanten en het daarmee samenhangende onbetrouwbare resultaat. 42.9% (n=9) van de kinderen uit de kleine gezinnen recidiveerde, terwijl 70.8% (n=17) van de kinderen uit de grote gezinnen recidiveerde. Dit verschil is niet significant ($\chi^2 = 3.593$, $df = 1$, $p = .058$).

Bij de variabele 'opvoedvaardigheden' zijn de categorieën 'niet adequaat, maar ook niet adequaat' en 'wisselend' niet meegenomen in de analyse. Deze beide kwamen te weinig voor om in de analyse meegenomen te worden. De categorieën 'adequaat' en 'inadequaat' bleven over. 29 kinderen konden ingedeeld worden in deze twee categorieën. Bij de meerderheid, namelijk 65.5% (n=19), was er sprake van inadequaat ouderschap. 84.2% van de kinderen uit deze groep recidiveerde. Bij 34.5% (n=10) was sprake van adequaat ouderschap en uit deze groep recidiveerde 40% (n=4). Er was sprake van een significant verband tussen recidive en opvoedvaardigheden ($\chi^2 = 5.983$, $df = 1$, $p = .032$, Fisher's Exact Test).

Van 87% (n=40) van de 12-minners was bekend wie de primaire verzorger was. Bij de meerderheid (60%; n=24) van de 12-minners was de moeder de primaire verzorger. Bij 6 kinderen (15%) golden beide ouders als primaire verzorgers, bij 3 kinderen (7.5%) was dat de vader en bij 7 kinderen (17.5%) wisselde het. Door de lage waarden op de verschillende categorieën was het niet mogelijk en niet zinvol om een betrouwbare analyse te doen.

In 41.3% (n=19) van de gevallen was er sprake van geweld in de gezinssituatie. 73.7% (n=14) van de kinderen uit deze groep recidiveerde. Bij 58.7% (n=27) van de 12-minners waren geen aanwijzingen voor geweld of was het niet bekend. 48.1% (n=13) van deze kinderen recidiveerden. Er bestaat geen significant verband tussen recidive en geweld in het gezin ($\chi^2 = 3$, $df = 1$, $p = .083$).

Ook is gekeken of er sprake was van delictgedrag bij één of meer van de gezinsleden. Bij meer dan de helft van de 12-minners (52.2%) was hier inderdaad sprake van. 66.7% van de kinderen uit deze groep recidiveerde. Van de overige 47.8% (n=22) waarbij geen aanwijzingen waren voor delictgedrag recidiveerde 50% (n=11). De resultaten toonden geen significante relatie aan tussen recidive en delictgedrag in het gezin ($\chi^2 = 1.315$, $df = 1$, $p = .251$).

Acht van de 46 12-minners (17.4%) zijn voor hun 16de jaar tijdelijk uitwonend geweest in een instelling of pleeggezin. Zeven van deze kinderen, oftewel 87.5%, recidiveerde. Van de overige 38 kinderen die altijd thuis hebben gewoond, recidiveerde 52.6%. Er is geen significant verband zichtbaar tussen recidive en uitwonend zijn geweest ($\chi^2 = 3.314$, $df = 1$, $p = .115$, Fisher's Exact Test).

De werkomstandigheden van de ouders waren in 80,4% (n=37) van de gevallen bekend. Bij 48.6% (n=18) van deze groep 12-minners werkte of studeerde minimaal 1

van de ouders. 55.6% van deze kinderen recidiveerde. Van de overige 51.4% (n=19), waarbij ouders niet werkten of er een wisselend patroon bestond tussen wel en niet werken, recidiveerde 68.4%. Er bleek geen significant verband te bestaan tussen recidive en de werkomstandigheden ($\chi^2 = 0.650$, $df = 1$, $p = .420$).

De laatste variabele met betrekking tot gezinskenmerken die geanalyseerd werd is of er ooit in het leven van een kind een OTS uitgesproken is. Bij 17 van de 46 (40%) 12-minners is er minimaal 1 keer een OTS uitgesproken. 64.7% van hen (n=11) recidiveerde. Bij de kinderen die nooit een OTS hebben gehad (n=29) lag dit percentage op 55.2% (n=16). Er was geen significante relatie tussen recidive en OTS ($\chi^2 = 0.402$, $df = 1$, $p = .526$).

3.2.4 - Kindfactoren

Bij 67.4% van de 12-minners (n=31) was er sprake van externaliserende problematiek. 67.7% van de kinderen uit deze groep recidiveerde. Bij de groep kinderen waar geen aanwijzingen waren voor externaliserende problematiek (n=15) lag het recidiveniveau op 40%. Er was geen sprake van een significant verband tussen beide variabelen ($\chi^2 = 3.209$, $df = 1$, $p = .073$).

Internaliserende problematiek kwam iets minder vaak voor dan externaliserende problematiek, namelijk bij 58.7% van de 12-minners (n=27). 63% van deze groep recidiveerde. Het percentage recidivisten uit de groep kinderen bij wie geen sprake was van internaliserende problematiek lag wat lager, namelijk op 52.6%. Er bestond geen significante relatie tussen recidive en internaliserende problematiek ($\chi^2 = 0.491$, $df = 1$, $p = .483$).

3.2.5 - Omgevingskenmerken

In totaal was van 38 kinderen (82.6%) het type onderwijs bekend. 55.2% van deze kinderen volgde regulier onderwijs en 57.1% van hen recidiveerde. Van de overige 44.7% die speciaal onderwijs volgde of ooit heeft gevolgd, was er bij 70.6% sprake van recidive. Vanwege de lage prevalentie van ´praktijkonderwijs´ (n=3) is er voor gekozen deze samen te voegen met speciaal onderwijs. Er bestaat geen significant verband tussen recidive en het type onderwijs dat een kind volgt of heeft gevolgd ($\chi^2 = 0.730$, $df = 1$, $p = .393$).

Van 80.4% (n=37) van de 12-minners was het adres bekend waar het kind het langst heeft gewoond. In 43.2% (n=16) van de gevallen was hierbij sprake van een achterstandswijk. 81.3% van de kinderen uit de achterstandswijken recidiveerde. Van de overige 56.8% (n=21) die niet uit een achterstandswijk afkomstig was recidiveerde 52.4%. Er kan geen significant verband aangetoond worden ($\chi^2 = .321$, $df = 1$, $p = .068$).

3.2.6 - HOMALS

HOMALS is een analysemethode voor nominale data. Door middel van deze methode kan een overzichtelijk beeld weergegeven worden van de verhoudingen tussen verschillende nominale variabelen. Bij het uitvoeren van HOMALS wordt er een tweedimensionaal figuur gecreëerd waarbij overeenkomsten en verschillen tussen variabelen weergegeven worden als afstanden tussen punten. HOMALS maakt twee verschillende plots: één met objectscores (alle personen uit de analyse: $n=46$) en één met categoriepunten (alle variabelen uit de analyse: $n=45$; zie afbeelding 1 & bijlage B). In HOMALS wordt gezocht naar homogene groepen in deze data, zowel voor de objecten (personen) als de categorieën (variabelen) (De Heus, Van der Leeden & Gazendam, 2003).

De plot voor objectscores wordt gebruikt om te bepalen of er sprake is van uitbuiters. Uitbuiters zijn personen die zodanig afwijken van de overige personen, dat ze de oplossing kunnen domineren (De Heus, Van der Leeden & Gazendam, 2003). Na analyse is zichtbaar dat de verschillende objectscores een soort puntenwolk vormen en dat er geen sprake is van uitbuiters.

De punten die in de plot voor categoriescores dicht bij elkaar liggen komen naar verhouding vaak met elkaar in combinatie voor in de scorepatronen van de personen. De punten die ver uit elkaar liggen komen zelden tot nooit in combinatie met elkaar voor. In de plot van de categoriepunten zijn enkele clusters van categorieën te herkennen. Deze clusters, waarbinnen de afstand tussen de verschillende categoriepunten dus relatief klein is, geven een zekere mate van samenhang tussen de verschillende variabelen weer (De Heus, Van der Leeden & Gazendam, 2003). De clusters zullen hieronder besproken worden.

In de plot van categoriepunten is te zien dat er bij veel 12-minners die recidiveren sprake is van delictgedrag en geweld bij één of meer familieleden. De meeste recidivisten zijn mannen en plegen de delicten in groepsverband. Naar verhouding worden de recidivisten vaak door hun vader opgevoed. Het betreft hier het roze omcirkelde cluster.

Rondom de kinderen die niet recidiveren is een cluster (lichtblauw) te vormen van goede omstandigheden. Bij hen is er vaak geen sprake is van geweld of delictgedrag in de familie. Ook hebben zij naar verhouding vaak werkende of studerende ouders, zijn zij thuiswonend en gaan ze naar regulier of praktijkonderwijs. Tevens is er veelal sprake van adequaat ouderschap. Bij dit cluster kunnen ook de 12-minners ingedeeld worden die het normoverschrijdende gedrag alleen gepleegd hebben. Rondom 'geen recidive' is nog een tweede cluster (zwart) te vormen waaruit blijkt dat het hierbij naar verhouding vaak gaat om vrouwen. Over het algemeen zijn de niet-recidivisten afkomstig uit politieregio Gelderland-Midden en zijn zij enig kind.

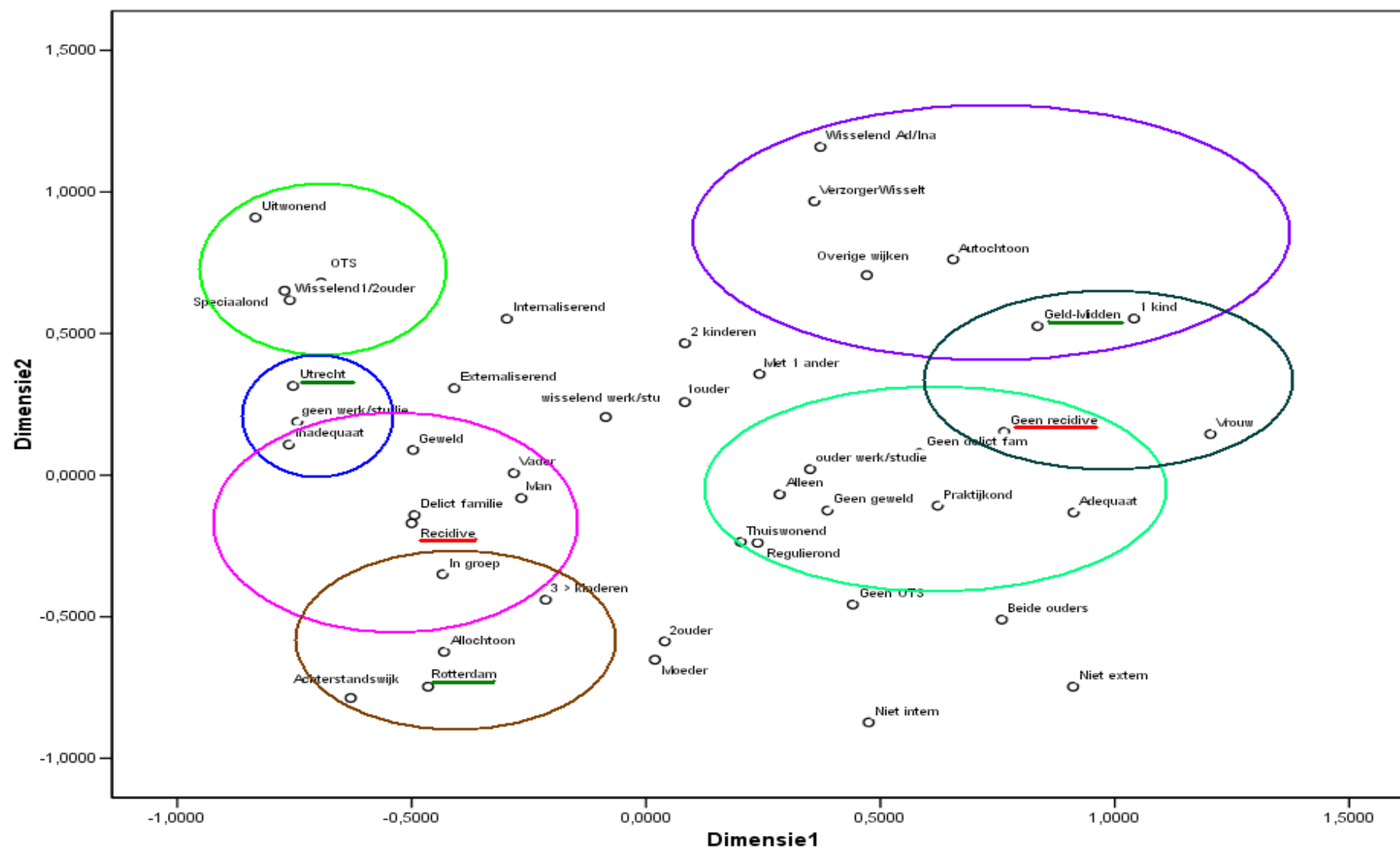
Ook zijn er clusters van categorieën te vormen rondom de politieregio's waarin de 12-minners geregistreerd zijn. Zo is te zien dat de meeste 12-minners van allochtone

afkomst uit regio Rotterdam-Rijnmond komen. Daar zijn tevens naar verhouding veel achterstandswijken en grote gezinnen van drie of meer kinderen. Het normoverschrijdend gedrag wordt veelal in groepsverband gepleegd. Het betreft hier het bruin omcirkelde cluster. De meeste autochtone 12-minners komen uit de politieregio Gelderland-Midden. Daar zijn ook de meeste gezinnen met 1 kind. Er is voornamelijk sprake van niet-achterstandswijken. De meeste vrouwen zijn afkomstig uit die regio. Dit cluster is omcirkeld in het paars. In regio Utrecht is er in deze steekproef het meest sprake van inadequaat ouderschap en ouders die zonder werk of studie zitten. Dit cluster is donkerblauw omcirkeld.

Bij kinderen die voor hun 16de jaar (tijdelijk) in een pleeggezin of instelling verbleven is vaak ook een OTS uitgesproken. De kinderen die uit huis geplaatst zijn of een OTS hebben gehad, gaan voornamelijk naar het speciaal onderwijs. Er is veelal sprake van een wisselend één en tweeouder patroon. Het betreft hier het groen omcirkelde cluster.

Om een indruk te krijgen van hoe 'goed' het in afbeelding 1 weergegeven plaatje is, is voor de beide dimensies een eigenwaarde berekend. Deze geeft aan hoeveel variantie van de geanalyseerde variabelen een dimensie kan verklaren. De som van de eigenwaarden wordt ook wel de 'total fit' genoemd. De 'total fit' geeft weer hoe goed alle variabelen samen in het plaatje zijn geplaatst wat betreft hun onderlinge verhoudingen. De 'total fit' kan maximaal 1 zijn (De Heus, Van der Leeden & Gazendam, 2003). In de huidige HOMALS analyse is de 'total fit' .453. Dit betekent dat 45,3% van de variantie van de getransformeerde variabelen verklaard kan worden. Voor het berekenen van de 'total fit' zijn de eigenwaarde van de eerste dimensie (.25) en de eigenwaarde van de tweede dimensie (.203) bij elkaar opgeteld.

Afbeelding 1 - Categoriepunten

Noot. Zie voor beschrijving van de variabelen bijlage B.

4 – Discussie

De belangrijkste vraag in het huidige onderzoek luidde of de groep 12-minners met Raadscontact die recidiveerde kon worden onderscheiden van de groep die niet recidiveerde. Uit de resultaten is gebleken dat de groepen niet goed onderscheiden konden worden op basis van de afzonderlijke risico- en beschermende factoren. Echter, wanneer er clusters van de risico- en beschermende factoren gevormd werden leek het, weliswaar op exploratieve wijze, wel mogelijk de beide groepen te onderscheiden.

Het onderzoek was gebaseerd op de volgende drie vraagstellingen, welke hieronder beantwoord zullen worden: 1) Hoe kan de groep 12-minners omschreven worden, en dan in het bijzonder de groep 12-minners met contacten bij de Raad voor de Kinderbescherming? 2) Kan er op basis van risico- en beschermende factoren een onderscheid gemaakt worden tussen de groep 12-minners met tevens Raadscontact die recidiveert en de groep die niet recidiveert? 3) Is er sprake van samenhang tussen de verschillende risico- en beschermende factoren voor de 12-minners met Raadscontact?

Voor het beantwoorden van de eerste vraagstelling is gekeken naar zowel de totale onderzoeksgroep 12-minners, als de groep 12-minners met Raadscontact. Voor beide groepen geldt dat ruim 80% van het mannelijk geslacht is. Dit komt overeen met de landelijke populatie 12- tot 17-jarige delinquenten (Blom et al., 2005). Ook wat betreft het soort delict komt de top drie overeen met deze landelijke populatie. Op de eerste plaats diefstal, daarna beschadiging van goederen en tot slot de geweldsdelicten. Bij de gehele onderzoeksgroep zijn de nummers één en twee echter omgekeerd.

Naar verhouding zitten in de groep 12-minners met Raadscontacten meer allochtone kinderen dan in de totale onderzoeksgroep. Dit lijkt erop te duiden dat allochtone kinderen vaker dan autochtone kinderen doorverwezen worden naar de Raad voor de Kinderbescherming. Er zou hieruit opgemaakt kunnen worden dat er bij deze groep 12-minners dan ook vaker sprake is van zorgwekkende problematiek. Echter, omdat de variabelen in dit onderzoek passief geobserveerd zijn, kan er geen causale verklaring worden gegeven. Uit dit onderzoek blijkt wel dat in de huidige steekproef allochtone kinderen met meer risicofactoren te maken krijgen dan autochtone kinderen. Dit punt zal bij de beantwoording van onderzoeksvraag twee verder uitgewerkt worden.

Over de gezinsomstandigheden van de 12-minners met Raadscontact kan het volgende gezegd worden. Bijna de helft van de kinderen is afkomstig uit een éénoudergezin en bij een klein deel is er sprake van een wisselend ouderpatroon. Dit komt overeen met de bevinding in onderzoek van Juby en Farrington (2001). Daaruit bleek dat delinquentie significant vaker voor kwam bij kinderen die gescheiden leefden van één van hun biologische ouders. Het dient echter benadrukt te worden dat het afkomstig zijn uit een één oudergezin niet direct een risicofactor is voor delinquentie

wanneer moeder als primaire verzorgster aanwezig blijft. De meerderheid van de kinderen uit het huidige onderzoek kwamen uit een groot gezin met drie of meer kinderen. In de resultaten van de HOMALS analyse is te zien dat deze kinderen vaker recidiveerden dan de kinderen uit de kleinere gezinnen. Dit lijkt overeen te komen met de stelling van Carr en Vandiver (2001), dat het hebben van weinig broers en zussen gezien kan worden als een beschermende factor voor een kind. Bij meer dan 40% van de 12-minners uit het huidige onderzoek waren de ouders niet in staat tot een adequate opvoeding. Een mogelijke verklaring hiervoor ligt in de sociale controle theorie (Hirschi, 1969), waarin inadequaat ouderschap gezien kan worden als een gebrek aan sociale controle vanuit het gezin. Het is niet duidelijk of deze verklaring in het huidige onderzoek ondersteund wordt, omdat hierin de verschillende vormen van inadequaat ouderschap onvoldoende gespecificeerd zijn. Ook bleek dat de 12-minners uit de huidige steekproef vaak afkomstig waren uit gezinnen waarin sprake was van geweld. Daarnaast was er bij meer dan de helft van de 12-minners uit de huidige steekproef sprake van delictgedrag bij andere gezinsleden. Dit lijkt overeen te komen met de bevinding van Wasserman en Saracini (2001) dat de kans op antisociaal gedrag vergroot wordt wanneer een kind antisociale broers en zussen heeft. Een mogelijke verklaring voor deze bevinding is terug te vinden in de sociale leertheorie (Bandura, 1973), waarin gezinsleden gezien worden als 'rolmodellen' voor het kind en door hun modelfunctie bron kunnen zijn voor delinquent gedrag.

Bij het grootste deel van de 12-minners met Raadscontact, bijna 70%, was sprake van externaliserende problemen. Externaliserende gedragingen, waaronder agressie, antisociaal gedrag en weinig zelfbeheersing lijken sterker samen te hangen met delinquent gedrag dan internaliserende problemen, waaronder depressieve symptomen, emotionele problemen en introversie. Echter, in het huidige onderzoek bleek dat er bij bijna 60% van de 12-minners (tevens) sprake was van internaliserende problematiek. Bij kinderen die met de Raad in contact komen is veelal sprake van een zorgwekkende thuissituatie, mogelijk hangt dit samen met de hoge mate van internaliserende problemen.

Opvallend is dat ruim 40% van de gehele groep 12-minners en de groep 12-minners met Raadscontact afkomstig is uit een wijk met de laagste SES. Hierbij gaat het om wijken waarin de inwoners over het algemeen een laag inkomen en een laag opleidingsniveau hebben en waarbij sprake is van veel werkloosheid. Het feit dat veel van de kinderen die voor hun twaalfde het eerste 'delict' pleegden afkomstig waren uit een wijk met een lage SES, lijkt tegenstrijdig te zijn met de bevindingen van Wikström en Loeber (2000). Zij concludeerden dat de SES in de wijk wel invloed had bij de start van delinquent gedrag in de adolescentie, maar niet bij de start van delinquent gedrag bij jonge kinderen. Er zijn echter nog andere verklaringen mogelijk. Het zou namelijk zo

kunnen zijn dat er sprake is van een combinatie van factoren en dat de wijk inderdaad geen directe invloed heeft op de start van delinquent gedrag, maar wel medebepalend is. Vanuit de eerder genoemde 'strain theorie' kan de oorzaak van delinquent gedrag in milieus met een lage SES verklaard worden door een gebrek aan mogelijkheden om ambities te realiseren via legale weg (De Wit et al., 1995). Ook is het aannemelijk dat kinderen uit de wijken met de laagste SES met meer negatieve levensgebeurtenissen te maken krijgen. Deze stressoren zouden het volbrengen van ontwikkelingstaken nog verder kunnen bemoeilijken en daarmee delinquent gedrag in de hand kunnen werken (De Wit et al., 1995).

Concluderend kan gesteld worden dat het overgrote deel van de 12-minners jongen is en het eerste delict veelal een diefstal betreft. Vaak zijn de kinderen die tevens contacten hebben bij de Raad afkomstig uit multi-probleemgezinnen en wonen ze in achterstandswijken. Bij een groot deel van de kinderen is er sprake van externaliserende problematiek, maar ook internaliserende problematiek komt bij meer dan de helft van de kinderen voor.

Voor het beantwoorden van de tweede vraagstelling is gekeken naar de groep 12-minners die tevens Raadscontact hadden. Echter, voor een aantal demografische variabelen is tevens naar de gehele onderzoeksgroep gekeken. Van de totale groep 12-minners recidiveerde 46%, terwijl van de groep 12-minners met Raadscontacten bijna 60% recidiveerde. Een mogelijke verklaring is dat de kinderen met Raadscontacten met meer risico- en minder beschermende factoren te maken krijgen, wat de kans op recidive doet toenemen.

Wat betreft de gehele onderzoeksgroep 12-minners kan er op basis van verschillende demografische gegevens onderscheid gemaakt worden tussen de groep die recidiveert en de groep die niet recidiveert. Ten eerste op basis van geslacht: jongens recidiveerden vaker dan meisjes. Het mannelijk geslacht wordt gezien als een statische risicofactor voor het ontstaan en voortzetten van delinquent gedrag. Daarnaast bleek dat in de huidige steekproef meer kinderen van allochtone afkomst dan van autochtone afkomst recidiveerden. In de uitkomst van de HOMALS analyse is te zien dat met name allochtone kinderen de meeste risico- en de minste beschermende factoren hadden. Zij waren vaker afkomstig uit grote gezinnen, wonende in achterstandswijken in sterk verstedelijkt gebied (regio Rotterdam). Deze factoren lijken hun kans op delinquentie te vergroten. Bij autochtone kinderen is juist meer sprake van het minder verstedelijkte gebied (regio Gelderland-Midden), niet-achterstandswijken en kleine gezinnen, welke eerder gezien worden als beschermende factoren. Daarnaast bleek dat de allochtone kinderen uit de huidige steekproef het normoverschrijdende gedrag vaker in groepsverband begingen dan de autochtone kinderen. Uit onderzoek van Bol et al. (1998) bleek al dat groepsdruk een belangrijke rol kan spelen bij het plegen van delicten.

Ook de politieregio waaruit het kind afkomstig is kan de groep recidivisten en niet-recidivisten significant onderscheiden. Mogelijk kan dit verband verklaard worden door het grote aantal achterstandswijken in Rotterdam-Rijnmond versus het kleine aantal in Gelderland-Midden. Ook binnen de groep 12-minners met Raadscontact kan er op basis van hierboven beschreven drie variabelen (geslacht, etniciteit en politieregio) onderscheid gemaakt worden tussen de groep die recidiveert en de groep die niet recidiveert. Dit geldt tevens voor de variabele 'opvoedvaardigheden'. Een adequate opvoeding lijkt een beschermende factor te zijn. Dit komt overeen met de bevindingen van Carr en Vandiver (2001) waaruit bleek dat structuur, regels en support vanuit het gezin als beschermende factoren gelden die de kans op recidive duidelijk verminderden. Ook Hoge et al. (1996) constateerden dat problemen in de gezinsstructuur, wat betreft supervisie en discipline van ouders, van invloed is op de recidivekans.

Op basis van alle overige in het onderzoek betrokken risico- en beschermende factoren kon geen onderscheid gemaakt worden tussen de groep 12-minners met Raadscontact die recidiveerde en de groep die niet recidiveerde. Mogelijk hangt dit samen met het feit dat er nooit sprake is van één risicofactor die verantwoordelijk is voor de start en eventuele voortgang van delinquent gedrag, maar van een cumulatie van factoren op verschillende levensterreinen van een kind (De Haan e.a., 1999b; in Loeber et al., 2001). Hierdoor heb ik ervoor gekozen tevens de HOMALS analyse uit te voeren, waarin gekeken werd naar alle variabelen samen.

De tweede onderzoeksvraag wordt dus deels bevestigd. Op basis van een aantal demografische variabelen en opvoedvaardigheden van ouders kan er een onderscheid gemaakt worden tussen de groep 12-minners die recidiveert en de groep die niet recidiveert. Echter, voor het overgrote deel van de in het onderzoek betrokken risico- en beschermende factoren kon geen significant onderscheid aangetoond worden tussen beide groepen.

Tot slot de beantwoording van de derde vraagstelling over de mogelijke samenhang tussen de verschillende risico- en beschermende factoren. Op basis van de in het huidige onderzoek gebruikte HOMALS analyse (zie afbeelding 1) kan geconcludeerd worden dat er zeker een bepaalde samenhang zichtbaar is tussen verschillende risico- en beschermende factoren. Zo kan er rondom de kinderen die recidiveren een samenhangend cluster gevormd worden van risicofactoren. Het gaat hierbij om gezinnen waarbinnen sprake is van delictgedrag en geweld, inadequaat ouderschap en werkloosheid. Veelal komen de kinderen van allochtone afkomst uit grotere gezinnen, wonend in achterstandswijken. Bij de kinderen die niet recidiveren is juist een samenhang zichtbaar van beschermende factoren. Binnen de gezinnen is veelal sprake van een adequate opvoeding, werkende of studerende ouders en geen geweld en delictgedrag. Bij het bepalen van de samenhang moet wel een kanttekening geplaatst worden. In de

HOMALS analyse wordt namelijk geen rekening gehouden met het aantal personen dat binnen een categorie valt. Hierdoor lijkt er soms een sterke samenhang te bestaan tussen factoren terwijl het in werkelijkheid om zeer weinig personen gaat. Echter, op basis van de HOMALS analyse kan wel een algemeen beeld gegeven worden. En dat beeld kan als volgt omschreven worden: Recidive komt meer voor bij de 12-minners die te maken krijgen met veel risicofactoren en minder bij de 12-minners die te maken krijgen met veel beschermende factoren. Tussen de risicofactoren het mannelijk geslacht, werkloosheid onder ouders, inadequaat ouderschap, geweld en delictgedrag in het gezin bestaat een sterke samenhang, evenals een allochtone afkomst, groot gezin, achterstandswijk en een delict plegen in groepsverband. Ook de beschermende factoren het vrouwelijk geslacht, adequaat ouderschap, geen geweld en geen delictgedrag binnen het gezin en werkende of studerende ouders hangen met elkaar samen. Tussen autochtone afkomst, kleinere gezinnen en niet-achterstandswijken is tevens een samenhang zichtbaar.

Het huidige onderzoek heeft verschillende tekortkomingen. Ten eerste was er sprake van een kleine steekproef wat betreft de groep 12-minners met Raadscontact, waardoor de statistische power van het onderzoek afneemt. Ten tweede is de steekproef zeer specifiek, waardoor er slechts sprake kan zijn van generalisatie naar een specifieke populatie. Ten derde is er geen persoonlijk contact geweest met de 12-minners uit het onderzoek, alle gegevens zijn verzameld aan de hand van hun dossiers. Hierdoor was onderzoekster volledig afhankelijk van hetgeen gerapporteerd stond. Bij het ene kind was uitgebreider onderzoek gedaan en waren daardoor meer gegevens beschikbaar dan bij een ander kind. Enkele belangrijke risicofactoren konden om die reden niet meegenomen in het onderzoek. Wanneer er te weinig informatie over beschikbaar was, leek het niet zinvol deze in de analyse te betrekken. Het gaat hierbij onder ander om psychopathologie en contact met leeftijdsgenoten. Tot slot bestond, zoals eerder genoemd, voor de onderzoekster niet de mogelijkheid de in het onderzoek geïnccludeerde 12-minners te benaderen, waardoor gekozen voor een dossieronderzoek. Een tekortkoming hierbij is dat er geen gebruik gemaakt kon worden van gestandaardiseerd onderzoeksmateriaal en daardoor enige mate van subjectiviteit bij de dataverzameling niet uitgesloten kon worden.

Gezien het feit dat een aanzienlijk deel van de 12-minners recidiveerde en hun verhoogde kans om later te persisteren in ernstige delinquentie, lijkt verder onderzoek naar deze risicovolle groep zeer jonge delinquenten van groot belang. Toekomstig onderzoek zou zich moeten richten op het ontwikkelen van effectieve interventiestrategieën. Door in kaart te brengen hoe er op een efficiënte manier ingesprongen kan worden op risico- en beschermende factoren die bijdragen aan de start en/of het in stand houden van delinquent gedrag, zouden veel toekomstige problemen

voorkomen kunnen worden. Om preciezer te kunnen aantonen welke factoren het meest bepalend zijn voor de start en voortgang van delinquent gedrag, zijn gestandaardiseerde onderzoeksmethoden noodzakelijk. Toekomstig onderzoek zou zich hier op kunnen richten. Ook lijkt het, gezien het belang van vroege signalering en interventie, belangrijk dat er een registratiesysteem ontwikkeld wordt voor 12-minners. Op dit moment is er nog geen landelijk (politie)registratiesysteem voor deze groep, omdat ze te jong zijn om strafrechtelijk vervolgt te worden.

Referenties

- American Psychiatric Association (APA; 2000). *Diagnostic and statistical manual of mental disorders IV: Text revision*. Washington, DC: American Psychiatric Association.
- Bandura, A. (1973). *Aggression: a social learning analysis*. Englewood Cliffs, London: Prentice-Hall.
- Blom, M., Laan, A.M. van der, & Huijbregts, G.L.A.M. (2005). *Monitor Jeugd terecht 2005*. Den Haag: Wetenschappelijk Onderzoek- en Documentatiecentrum, cahier 2005-17.
- Bol, M., Terlouw, G.J., Bles, L.W., & Verwers, C. (1998). *Jong en gewelddadig; ontwikkeling en achtergronden van de geweldscriminaliteit onder jeugdigen*. Den Haag: WODC Onderzoek en beleid serie no. 174, pp. 81-104.
- Browning, K., & Loeber, R. (1999). Highlights of findings from the Pittsburgh youth study. *Office of juvenile justice and delinquency prevention, # 95*.
- Bureau Jeugdzorg Noord-Brabant (2006). *Wat betekent een ondertoezichtstelling?*
- Carr, M.B., & Vandiver, T.A. (2001). Risk and protective factors among youth offenders. *Adolescence, 36* (143), 409-426.
- Coie, J.D., & Miller-Johnson, S. (2000). Peer factors and interventions. In Loeber, R., & Farrington, D.P. (Eds.) *Child Delinquency. Development, intervention, and service needs* (pp. 191-210). Sage Publications, Inc.
- Eggen, A.Th.J., & Heide, W. van der (2005). *Criminaliteit en rechtshandhaving 2004. Ontwikkelingen en samenhangen*. Onderzoek en beleid nr. 237. Meppel: Boom Juridische uitgevers.
- Elliot, D.S., Huizinga, D., & Ageton, S.S. (1985). *Explaining delinquency and drug use*. Beverly Hills, CA: Sage Publications.
- Heus, P. de, Leeden, R. van der, & Gazendam, B. (2003). *Toegepaste data-analyse: technieken voor niet-experimenteel onderzoek in de sociale wetenschappen*. Utrecht: Lemma.
- Hirschi, T. (1969). *Causes of delinquency*. Berkeley, USA: University of California Press.
- Hoge, R.D., Andrews, D.A., & Leschied, A.W. (1996). An investigation of risk and protective factors in a sample of youthful offenders. *Journal of child psychology and psychiatry, 37* (4), 419-424.
- Juby, H., & Farrington, D.P. (2001). Disentangling the link between disrupted families and delinquency. *British Journal of Criminology, 41*, 22-40.
- Koops, W., Orobio de Castro, B. (2005). Ontwikkelingspsychologen op zoek naar oorzaken van jeugddelinquentie. Nieuwe trajecten naar kennis. *Justitiële verkenningen, 31* (5), 49-65.

- Lahey, B.B., Loeber, R., Burke J.D., & Applegate, B. (2005). Predicting Future Antisocial Personality Disorder in Males From a Clinical Assessment in Childhood. *Journal of Consulting and Clinical Psychology*, 73(3), 389-399.
- Loeber, R. (1997). *Ontwikkelingspaden en risicopatronen voor ernstige jeugddelinquentie en hun relevantie voor interventies; nooit te vroeg en nooit te laat*. Amsterdam: VU (oratie).
- Loeber, R., & Farrington, D.P. (2000). Young children who commit crime: Epidemiology, developmental origins, risk factors, early interventions, and policy implications. *Development and Psychopathology*, 12, 737-762.
- Loeber, R., & Farrington, D.P. (2000). Executive Summary. In Loeber, R., & Farrington, D.P. (Eds.) *Child Delinquency: Development, intervention, and service needs* (pp. Xix-xxxii). Sage Publications, Inc.
- Loeber, R., Slot, N.W., & Sergeant, J.A. (2001). Waarom moeten we ons zorgen maken over ernstige en gewelddadige jongeren? In Loeber, R., Slot, N.W., & Sergeant, J.A. (Eds.) *Ernstige en gewelddadige jeugddelinquentie: omvang, oorzaken en interventies* (pp 27-49). Houten/Diegem: Bohn Stafleu Van Loghum.
- Loeber, R., Slot, N.W., & Sergeant, J.A. (2001). Mythen ontmaskerd; verbanden tussen ontwikkeling, risicofactoren en interventies. In Loeber, R., Slot, N.W., & Sergeant, J.A. (Eds.) *Ernstige en gewelddadige jeugddelinquentie: omvang, oorzaken en interventies* (pp. 345-355). Houten/Diegem: Bohn Stafleu Van Loghum.
- Moffit, T.E. (1993). Adolescence-limited and life-course-persistent antisocial behavior: A developmental taxonomy. *Psychological Review*, 100 (4), 674-701.
- Moffit, T.E., & Caspi, A. (2001). Childhood predictors differentiate life-course persistent and adolescence-limited antisocial pathways among males and females. *Development and Psychopathology*, 13, 355-375.
- Offord, D.R., Lipman, E.L., & Duku, E.K. (2000). Epidemiology of problem behavior up to age 12 years. In Loeber, R., & Farrington, D.P. (Eds.) *Child Delinquency: Development, intervention, and service needs* (pp. 95-116). Sage Publications, Inc.
- Slot, N.W. (1988). *Residentiële hulp voor jongeren met antisociaal gedrag*. Amsterdam: Swets & Zeitlinger.
- Stouthamer-Loeber, M., Loeber, R., Wei, E., Farrington, D.P., & Wikström, P.O.H. (2002). Risk and promotive effects in the explanation of persistent serious delinquency in boys. *Journal of Consulting and Clinical Psychology*, 70 (1), 111-123.
- Trouw, De verdieping (2006). *Politie rolt jeugdbende in regio Tilburg op*.
- Wasserman, G.A., & Seracini, A.M. (2000). Family risk factors and interventions. In Loeber, R., & Farrington, D.P. (Eds.) *Child Delinquency: Development, intervention, and service needs* (pp. 165-190). Sage Publications, Inc.

- Wikström, P.O.H., & Loeber, R. (2000). Do disadvantaged neighborhoods cause well-adjusted children to become adolescent delinquents? A study of male juvenile serious offending, individual risk and protective factors, and neighborhood context. *Criminology*, 38 (4), 1109-1142.
- Wit, J. de, Veer, G. van der, & Slot, N.W. (1995). *Psychologie van de adolescentie*. Baarn: Uitgeverij Intro.

Bijlage A - Codeboek Raad voor de Kinderbescherming

Opmerkingen vooraf:

1. Als er nieuwe antwoordcategorieën toegevoegd worden of als er iets anders verandert dienen deze direct in het codeboek genoteerd te worden en het bestand moet dan opgeslagen worden onder versie 2. Deze wijzigingen direct doorgeven aan eventuele anderen die hetzelfde bestand gebruiken.
2. Wanneer er categorieën toegevoegd worden moeten deze in het SPSS-bestand bij alle zaken (dus zowel bij alle civiele als de strafzaken) toegevoegd worden.
3. Alhoewel de dossiers niet altijd op chronologische volgorde ingedeeld zijn, dient het SPSS-bestand dit wel te zijn.
4. Er wordt een onderscheid gemaakt naar soort zaak, te weten civiel en strafrechtelijk. Binnen deze soorten moet dus chronologisch gerapporteerd worden.
5. Zelf interpreteren is verboden. Er dient uit te worden gegaan van de conclusie van de Raadsonderzoeker, psycholoog, psychiater, voogd etc. Indien het antwoord niet letterlijk voorkomt in de antwoordcategorieën, maar wel in sterke mate overeenkomt of als er hetzelfde mee bedoeld wordt, dan mag dit gescoord worden.
6. Alleen daar waar bijstaat dat er een extra antwoordcategorie ingevoegd mag worden mag dit gebeuren. Bij de andere variabelen moet een keuze gemaakt worden uit de reeds bestaande antwoordmogelijkheden, waarbij 'onbekend' ook een optie is.

➤ Algemeen

Code	De code zoals deze in het recidivebestand voorkomt
Raad	Wel of geen dossier bij de Raad 0 Nee 1 Ja
Recidive	Wel of geen recidive (als verdachte/betrokkene) in recidivebestand 0 Nee 1 Ja
AantRec	Aantal recidivemeldingen (als verdachte/betrokkene) in recidivebestand
Overigmeld	Wel of geen overige meldingen bij de politie in het recidivebestand 0 Nee 1 Ja
Aantoverige	Aantal overige meldingen bij de politie in het recidivebestand
Opm.	Eventuele opmerkingen over het dossier
Opm2	Eventuele aanvulling op de opmerking
Opm3	Eventuele opmerkingen over het dossier
Geb.	Geboortedatum, zoals vermeld in het raadsdossier
Geslacht	0 Man 1 Vrouw
Postcode	Postcode van het adres waar het kind het langst gewoond heeft
Verhuisd	Aantal malen dat het kind verhuisd is 0 Nooit 1 1 Keer 2 2 Keer 3 3 Keer 4 4 Keer 5 5 Keer 6 6-10 Keer 7 > 10 Keer 99 Onbekend
Gebpapa	Geboorteland vader
Gebpapa	Geboorteland moeder.
Gebpapa	1 Nederland 2 Marokko

- 3 Turkije
- 4 Suriname
- 5 Nederlandse Antillen
- 6 Libanon
- 7 Algerije
- 8 Egypte
- 9 Armenië
- 10 Azerbeidjaan
- 11 Dominicaanse Republiek
- 12 Argentinië
- 13 Somalië
- 14 Oostenrijk
- 15 Italië
- 16 Joegoslavië
- 17 België
- 18 Irak
- 19 Pakistan
- 20 Indonesië
- 21 Kaap Verdië
- 22 Groot Britannië
- 23 Portugal
- 98 Niet van toepassing
- 99 Onbekend

Gebmama

Geboorteland moeder

Wordt hier iets aan toegevoegd, dan ook toevoegen bij geboorteland vader.

- 1 Nederland
- 2 Marokko
- 3 Turkije
- 4 Suriname
- 5 Nederlandse Antillen
- 6 Libanon
- 7 Algerije
- 8 Egypte
- 9 Armenië
- 10 Azerbeidjaan
- 11 Dominicaanse Republiek
- 12 Argentinië
- 13 Somalië
- 14 Oostenrijk
- 15 Italië
- 16 Joegoslavië
- 17 België
- 18 Irak
- 19 Indonesië
- 20 Kaap Verdië
- 21 Groot Britannië
- 22 Portugal
- 98 Niet van toepassing
- 99 Onbekend

Dossier

Soort dossier (de tabbladen 'opvoedingszaken' en 'scheiding en omgang' zijn beide civiel)

- 1 Civiel
- 2 Straf
- 3 Civiel en straf
- 4 Strafrechtelijk → gezinslid
- 5 Civiel kind, straf gezinslid
- 98 Niet van toepassing
- 99 Onbekend

Datum

Datum waarop het kind voor het eerst bekend raakte bij de Raad, dus de datum van binnenkomst (kan ook per email zijn) van de eerste correspondentie (en niet de datum van de brief zelf!)
Invullen op deze wijze: dd.mm.jj

Eersterc

Was het eerste raadscontact om civiele of strafrechtelijke redenen?

- 1 Civiel
- 2 Strafrechtelijk
- 99 Onbekend

Gebmoe1

Geboortedatum moeder (eventuele tienerzwangerschappen) => waarschijnlijk gooi ik deze er weer uit omdat het in Utrecht en Rotterdam niet gecheckt is.

➤ **Civiele zaken**

Onder de civiele zaken vallen alle zaken waarbij er geen sprake is van een strafbaar feit. Dit kan op het gebied van scheiding en omgang liggen of op opvoedingszaken. In Utrecht zijn de dossiers duidelijk hiernaar geordend aan de hand van tabbladen (blauw en geel).

Zaak 1:

Onder een zaak worden alle rapportages, onderzoeken en andere correspondentie betreffende één onderwerp verstaan. Intakeformulieren, uitnodigingen, tussenrapportages etc. waarna een uitgebreidere rapportage volgt worden niet meegerekend (de eventueel nieuwe inhoud ervan wordt wel gescoord!).

Voorbeeld 1: er wordt een melding gedaan bij de Raad voor de Kinderbescherming door de politie omtrent het vermoeden dat een kind gevaar loopt in zijn ontwikkeling (civiel 1, omschrijving 1). Twee maanden later volgt er weer een melding door het AMK (civiel 1, omschrijving 2). Vervolgens wordt er een onderzoek ingesteld door de Raad: een opvoedingsonderzoek (civiel 1, omschrijving 3) met als advies OTS.

Het jaar daarop komt de Bureau Jeugdzorg met een evaluatierapport van het hulpverleningsplan en het verzoek tot verlenging van de OTS (civiel 2, omschrijving 1). Dit scoren wij in een nieuwe zaak aangezien het advies en de uitspraak verschillend is met de eerste zaak (OTS resp. verlenging OTS). De verlenging wordt toegewezen met één jaar en dezelfde procedure herhaalt zich nog enkele malen. Indien er in deze rapportage geen nieuwe feiten of omstandigheden worden vermeld, kan dit alles binnen één zaak genoteerd worden (civiel 2, omschrijving 2, 3, etc.). Echter, hebben zich belangrijke veranderingen voorgedaan, dan dient er een nieuwe zaak begonnen te worden, zodat veranderingen en ontwikkelingen voor ons zichtbaar blijven (civiel 3, omschrijving 1 etc.).

Voorbeeld 2: Er wordt een melding gedaan door een buurvrouw van 2 kinderen. Twee jaar later wordt er weer een melding gedaan, waarna onderzoek wordt gestart. Het betreffen hier nu twee verschillende zaken.

Civiel1

Hier dient te worden ingevuld wat het uiteindelijke doel of de hoofdzaak is van de betreffende zaak. Als er een opvoedingsonderzoek wordt uitgevoerd met daaruit voortkomend het advies tot OTS, dan dient hier dus 'Verzoek tot OTS' (2) te worden ingevuld. Vindt er alleen een onderzoek plaats dan behoort hier 'Opvoedingsonderzoek' te worden ingevuld.

Soort eerste civiele zaak

Komt het antwoord niet voor in de onderstaande antwoordcategorieën, maak dan een nieuwe antwoordcategorie aan en voeg deze ook toe in het SPSS-bestand bij alle zaken.

- 1 Scheiding en omgang
- 2 Verzoek tot OTS (Onder Toezicht Stelling)
- 3 Verzoek tot OTS plus UHP (machtiging Uit Huis Plaatsing)
- 4 Verzoek tot verlenging OTS met 1 jaar
- 5 Verzoek tot niet-verlening OTS
- 6 Alleen melding
- 7 Opvoedingsonderzoek
- 8 Verzoek tot UHP
- 9 Scheiding & omgang + opvoedingsonderzoek
- 10 Verzoek verlenging OTS & (gesloten) UHP
- 11 Voogdij
- 12 Meerdere verlengingen OTS
- 98 Niet van toepassing
- 99 Onbekend

C1datum1 t/m c1datum5

Datum eerste t/m vijfde civiele contact in eerste zaak . Invullen op deze wijze: dd.mm.jj. Hier de datum noteren van het bericht zelf (niet van binnenkomst van de rapportage)

C1omsch1 t/m c1omsch5

Omschrijving aard eerste t/m vijfde bericht in eerste civiele zaak
Komt het antwoord niet voor in de onderstaande antwoordcategorieën, maak dan een nieuwe antwoordcategorie aan en voeg deze ook in het SPSS-bestand bij alle zaken.

- 1 Raad: Opvoedingsonderzoek
- 2 Voogdijstichting (bijv. William Schrikker Stichting): evaluatierapport
- 3 Politie: melding betreffende gevaar voor ontwikkeling
- 4 Rapportage door medisch specialist (Ziekenhuis)
- 5 Psychologisch onderzoek
- 6 Psychiatrisch onderzoek
- 7 Bureau Jeugdzorg (BJZ) (Jeugdbescherming): verzoekschrift OTS
- 8 BJZ (Jeugdbescherming): hulpverleningsplan
- 9 BJZ (Jeugdbescherming): evaluatierapport

10	Voogdijstichting (bijv. William Schrikker Stichting): hulpverleningsplan
11	Melding bij Raad door derde (particulier persoon) (voor instanties: zie 19)
12	BJZ (Jeugdhulpverlening): screeningsrapportage
13	Voogdijwijziging (wijziging voogdij)
14	BJZ: Screeningsverslag
15	BJZ: andere rapportage (indien niet toepasbaar bij een van de voorgaande categorieën)
17	Rapportage door school
23	Raad: overige rapportages (indien niet toepasbaar bij een van de voorgaande categorieën)
24	Melding door overige instanties (AMK, politie, leerplicht) (voor particulieren: zie 11)
25	Verzoek Rechtbank: Onderzoek naar gezag & omgang na echtscheiding
26	BJZ: verzoek VOTS + UHP
27	VOTS toegezegd, vanwege crisissituatie BO niet afgewacht
28	Melding BJZ
29	BJZ: verzoek gesloten UHP
30	Rapportage door politie
31	BJZ: verzoekschrift UHP
32	Verzoek (spoed) machtiging in JJI
33	Verzoek voogdijwijziging
98	N.v.t.
99	Onbekend

Mocht er meer correspondentie zijn die ook gerapporteerd moeten worden, voeg dan een nieuwe datum (datum t/m n) en omschrijving (omschr t/m n) toe, uiteraard inclusief de antwoordmogelijkheden.

c1advies

Uitgesproken advies aan de rechter door de Raad of door een andere instantie (zoals bijv. William Schrikker Stichting). Het betreft hier dus de afsluiting van zaak één.
Per zaak kan er maar één advies worden gegeven. Dit kan een combinatie zijn van verschillende factoren. Zijn er meer (verschillende) adviezen omtrent hetzelfde feit, neem dan de meest recente. Staat het advies niet tussen de onderstaande categorieën, maak dan een nieuwe categorie aan.

1	OTS
2	OTS + machtiging UHP
3	Hulpverlening aan het gezin
4	Plaatsing in Naschoolse Opvang
5	machtiging UHP
6	Gezag aan moeder
7	Gezag aan vader
8	Omgangsregeling met moeder
9	Omgangsregeling met vader
10	Niet verlenging OTS
11	Verlenging OTS
12	Gezag aan moeder, omgangsregeling met vader
13	Gezag aan vader, omgangsregeling met moeder
14	Geen verdere Raadsbemoedenis
15	Gezamenlijk gezag + omgangsregeling vader
16	OTS + tijdelijke voogdij BJZ
17	Verwijzing Forensische GGZ
18	Gezamenlijk gezag
19	Verlenging OTS + (gesloten) UHP
20	Gezag moeder, omgangsregeling vader, OTS
21	UHP in JJI
22	Vrijwillige hulpverlening
98	N.v.t.
99	Onbekend

c1uitspraak

Rechterlijke uitspraak inzake eerste civiele zaak
Per zaak kan er maar één definitieve uitspraak zijn. Voorlopige uitspraken waarbij de zaak aangehouden wordt worden niet meegerekend. De uitspraak kan een combinatie zijn van verschillende factoren. Staat de uitspraak niet tussen onderstaande categorieën, maak dan een nieuwe categorie aan.

1	OTS voor 1 jaar
2	OTS + UHP
3	Gezag aan moeder
4	Gezag aan vader

- 5 Omgangsregeling moeder
- 6 Omgangsregeling vader
- 7 Niet verlenging OTS
- 8 Verlenging OTS
- 9 Gezag aan moeder, omgangsregeling met vader
- 9 Gezag aan vader, omgangsregeling met moeder
- 13 Gezamenlijk gezag, omgangsregeling vader, zaak ½ jaar aanhouden
- 14 Gezamenlijk gezag, geen omgangsregeling vader, informatieplicht moeder aan vader
- 15 Voogdij BJZ
- 16 UHP
- 17 Gezamenlijk gezag + omgangsregeling vader
- 18 Gezamenlijk gezag
- 19 Verlenging OTS & (gesloten) UHP
- 20 Gezamenlijk gezag, omgangsregeling vader; OTS
- 21 UHP in JJI
- 23 VOTS toegezegd, vanwege crisissituatie BO niet afgewacht
- 98 Niet van toepassing
- 99 Onbekend

c1aantalins Aantal instanties dat bij het kind betrokken is. Dit dient zelf uitgerekend te worden.

gezin1 Hoe ziet het huidige gezin eruit?
 Komt het antwoord niet voor in de onderstaande antwoordcategorieën, maak dan een nieuwe antwoordcategorie aan en voeg deze ook toe in het SPSS-bestand bij alle zaken.

- 1 Biologische ouder(s)
- 2 Biologische ouder(s), 1 zus/broer
- 3 Biologische ouder(s), 2 zussen/broers
- 4 Biologische ouder(s), 3 zussen/broers
- 5 Biologische ouder(s), 1 zusje/broertje
- 6 Biologische ouder(s), 2 zusjes/broertjes
- 7 Biologische ouder(s), 3 zusjes/broertjes
- 8 Biologische ouder(s), 1 zus/broer, 1 broertje/zusje
- 9 Biologische ouder(s), 1 zus/broer, 2 broertjes/zusjes
- 10 Biologische ouder(s), 1 zus/broer, 3 broertjes/zusjes
- 11 Biologische ouder(s), 2 zussen/broers, 1 broertje/zusje
- 12 Biologische ouder(s), 2 zussen/broers, 2 broertjes/zusjes
- 13 Biologische ouder(s), 2 zussen/broers, 3 broertjes/zusjes
- 14 Biologische ouder(s), 3 zussen/broers, 1 broertje/zusje
- 15 Biologische ouder(s), 3 zussen/broers, 2 broertjes/zusjes
- 16 Biologische ouder(s), 3 zussen/broers, 3 broertjes/zusjes
- 17 Verblijft in een instelling
- 18 Verblijft in een pleeggezin
- 19 Ouder(s), 4 zussen/broers
- 20 Ouder(s), 4 zussen/broers, 1 broertje/zusje
- 21 Ouder(s), 4 zussen/broers, 2 broertjes/zusjes
- 22 Ouder(s), 4 zussen/broers, 3 broertjes/zusjes
- 23 Ouder(s), 4 zussen/broers, 4 broertjes/zusjes
- 24 Ouder(s), 4 broertjes/zusjes
- 25 Ouder(s), 4 broertjes/zusjes, 1 broer/zus
- 26 Ouder(s), 4 broertjes/zusjes, 2 broers/zussen
- 27 Ouder(s), 4 broertjes/zusjes, 3 broers/zussen
- 34 Ouder(s), 4 broertjes/zusjes, 4 broers/zussen
- 35 Ouder(s), ? neefjes/nichtjes, 1 broer/zus
- 36 Ouder(s), 5 broertjes/zusjes, 2 broers/zussen
- 37 Ouder(s), 3 broers/zussen, 5 broertjes/zusjes
- 98 Niet van toepassing
- 99 Onbekend

kind1 Totaal aantal kinderen die de ouders hebben (dus inclusief de uitwonende kinderen)

ouder1 Is er sprake van een één ouder gezin?

- 0 Nee
- 1 Ja
- 98 Niet van toepassing
- 99 Onbekend

verzor1	Wie is de primaire verzorger? Komt het antwoord niet voor in de onderstaande antwoordcategorieën, maak dan een nieuwe antwoordcategorie aan en voeg deze ook in het SPSS-bestand bij alle zaken. 1 Biologische moeder 2 Biologische vader 3 Pleegmoeder 4 Pleegvader 5 Tante 6 Oma 7 Biologische moeder en vader 8 Oom 9 Biologische moeder en stiefvader 10 Pleegouders 98 Niet van toepassing 99 Onbekend
beroep1	Wat is het beroep (geweest) van de ouder(s)? String variabele
werk1	Heeft/hebben de ouder(s) gewerkt het laatste jaar? 0 Nee 1 Ja 98 Niet van toepassing 99 Onbekend
ko1	Is er sprake van een slechte kind-ouder relatie? 0 Nee 1 Ja (er is bijv. sprake van fysiek geweld van kind naar ouder(s), het kind heeft geen enkel respect voor de ouder(s), wil niets met hen te maken hebben etc.) 98 Niet van toepassing 99 Onbekend
ok1	Hoe is de ouder-kind relatie? 0 Slecht 1 Goed (ouders zijn betrokken, affectie is aanwezig) 98 Niet van toepassing 99 Onbekend
opvoed1	Opvoedvaardigheden ouders 0 Inadequaaf (onmachtig, onkundig) 1 Niet inadequaaf, maar ook niet adequaat 2 Adequaaf (de ouders beschikken over adequate/goede opvoedingsvaardigheden) 98 Niet van toepassing 99 Onbekend
psycho1	Wat is bekend over aanwezigheid van psychopathologie bij de ouder(s)? String variabele
delict1	Wat is bekend over delictgedrag van de ouder(s)? String variabele
middlo1	Wat is bekend over middelengebruik van de ouder(s)? String variabele
geweld1	Is er sprake (geweest) van geweld in het gezin? Zo ja, op welke wijze? String variabele
verwaa1	Is het kind verwaarloosd? Hier alleen rapporteren als het is vastgesteld door een rapporteur. Is er sprake van een sterk vermoeden, noteer dit dan bij de opmerkingen voor in het bestand. 0 Nee 1 Emotionele verwaarlozing/mishandeling 2 Fysieke verwaarlozing/mishandeling 3 Seksuele mishandeling 4 Cognitieve & sociale verwaarlozing 5 Sociale & emotionele verwaarlozing 6 Lichamelijke & geestelijke mishandeling 7 Pedagogische en affectieve verwaarlozing 98 Niet van toepassing

	99	Onbekend
schoud1		<p>Relatie school-ouder</p> <p>0 Slecht (ouders onderhouden totaal geen contact met de school, de communicatie verloopt slecht of er is geen communicatie)</p> <p>1 Gewoon/gemiddeld (ouder(s) komen regelmatig op uitnodiging van de school, maar zoeken niet zelf actief contact).</p> <p>2 Goed (de ouder(s) zijn zeer betrokken bij de situatie op school van het kind, zoeken zelf actief contact met de school, hebben regelmatig contact met de leerkracht, verschijnen op uitnodiging van de school).</p> <p>98 Niet van toepassing</p> <p>99 Onbekend</p>
gezndo1		<p>Wat is er te zeggen over de gezondheid van de ouder(s)? Onderverdeling maken naar vader en moeder, aangeven welke ziekte/aandoening er speelt etc.</p>
gezndk1		<p>Wat is er te zeggen over de gezondheid van het kind zelf? Aangeven welke ziekte/aandoening er speelt, op welke leeftijd, medicijngebruik etc.</p>
iq1		<p>IQ, vastgesteld door een deskundige</p>
mddlk1		<p>Is er sprake van middelengebruik door het kind (alcohol, drugs, gokken)? Zo ja, wat en in welke mate? String variabele</p>
diagnos1		<p>Diagnose, vastgesteld door een deskundige. Komt het antwoord niet voor in de onderstaande antwoordcategorieën, maak dan een nieuwe antwoordcategorie aan en voeg deze ook toe in het SPSS-bestand bij alle zaken.</p> <p>0 Geen</p> <p>1 ADHD</p> <p>2 CD</p> <p>3 ODD</p> <p>4 Depressie</p> <p>5 Angststoornis</p> <p>6 ADHD + CD</p> <p>7 ADHD + ODD</p> <p>8 ODD + CD</p> <p>9 ADHD + ODD + CD</p> <p>10 Gedragsstoornis beginnende in de kindertijd, ernstig</p> <p>11 Dysthyme stoornis</p> <p>12 PDD-NOS</p> <p>13 Gedragsstoornis NAO + zwakbegaafdheid</p> <p>14 Zwakbegaafdheid</p> <p>15 ADHD + hechtingsstoornis + dysthyme stoornis</p> <p>16 Gedragsstoornis NAO</p> <p>17 Ontwikkelingsachterstand</p> <p>18 PDD-NOS + oppositionele gedragsstoornis</p> <p>19 Dyslexie</p> <p>20 Aandachtstekortstoornis + Gedragsstoornis</p> <p>21 Zwakbegaafd + Oppositioneel opstandige gedragsstoornis</p> <p>22 ADHD + Gedragsstoornis</p> <p>23 Zwakbegaafd + Gedragsstoornis</p> <p>24 Dysthyme stoornis, gedragsstoornis + zwakbegaafd</p> <p>25 Druggebruik en dreigende persoonlijkheidsstoornis</p> <p>98 Niet van toepassing</p> <p>99 Onbekend</p>
extern1t/m 1c		<p>Aanwezigheid externaliserend probleemgedrag (gedrag dat naar buiten toe gericht is, duidelijk zichtbaar voor de buitenwereld). Bezit het kind meer kenmerken dan gescoord kunnen worden, maak dan een nieuwe variabele aan (extern1d etc.) met de onderstaande antwoordmogelijkheden.</p> <p>0 Geen afwijkende kenmerken</p> <p>1 Agressie</p> <p>2 Hyperactiviteit</p> <p>3 Wreedheid naar mens en/of dier</p> <p>4 Hoge spanningsbehoefte/sensation seeking</p> <p>5 Autoriteitsconflicten</p> <p>6 Wapenbezit</p>

- 7 Gebrek aan empathisch vermogen
- 8 Gebrek aan schuldgevoelens
- 9 Antisociaal gedrag
- 10 Moeilijkheden in de omgang met anderen
- 11 Seksueel grensoverschrijdend gedrag
- 12 Vernielzuchtig gedrag
- 13 Defensieve houding naar de buitenwereld
- 14 Intimideren
- 15 Ongevoelig voor straf & beloning
- 16 Gebrekkige gewetensontwikkeling
- 17 Dominant
- 18 Weinig zelfbeheersing / geen innerlijke rem
- 19 Geen verantwoordelijkheidsgevoel
- 20 Disinhibitie
- 21 Opstandig
- 22 Bedreigend
- 98 Niet van toepassing
- 99 Onbekend

intern1t/m 1c

Aanwezigheid internaliserende problematiek (naar binnen toe gerichte problematiek, minder zichtbaar voor de buitenwereld). Bezit het kind meer kenmerken dan gescoord kunnen worden, maak dan een nieuwe variabele aan (intern1d etc.) met de onderstaande antwoordmogelijkheden.

- 0 Geen
- 1 Impulsiviteit
- 2 Geen angst kennen
- 3 Concentratieproblemen
- 4 Depressieve kenmerken
- 5 Emotionele problemen
- 6 Onzekerheid
- 8 Faalangstig
- 9 Teruggetrokken
- 10 Laag zelfbeeld
- 11 Introvert
- 12 Geen toekomstbeeld
- 13 Zeer beïnvloedbaar
- 14 Uitdaagbaar
- 15 Angstig
- 16 sociaal inadequate gevoelens
- 17 Stemningswisselingen
- 98 Niet van toepassing
- 99 Onbekend

weglop1

Is er sprake van wegglooptgedrag? Zo ja, in welke mate?
String variabele

peers1

Hoe ziet de peergroep eruit? Aantal, leeftijd. Weergegeven per rapporteur (bijv. ouder, kind of leerkracht)
String variabele

school1

- School
- 0 Niet van toepassing
 - 1 Gewoon basisonderwijs
 - 2 Speciaal basisonderwijs
 - 3 VMBO
 - 4 HAVO
 - 5 VWO
 - 6 Gymnasium
 - 7 VMBO/HAVO
 - 8 HAVO/VWO
 - 9 Voortgezet Onderwijs (VO), niveau onbekend
 - 10 ZMOK
 - 11 LOM
 - 12 Speciaal Voortgezet Onderwijs
 - 18 ZMLK
 - 19 Praktijkonderwijs
 - 20 MBO, leerniveau 1
 - 21 ROC, beroepsbegeleidende leerweg
 - 22 Daghulp Centrale Opvang: Educatie via jeugdzorg
 - 23 Islamitisch basisonderwijs
 - 98 Geen/niet meer
 - 99 Onbekend

klas1	<p>De klas waarin het kind gedurende de langste periode binnen de zaak zit (als de zaak meerdere jaren bestrijkt). Komt het antwoord niet voor in de onderstaande antwoordcategorieën, maak dan een nieuwe antwoordcategorie aan en voeg deze ook in het SPSS-bestand bij alle zaken.</p> <p>0 Niet van toepassing 1 Groep 6 Basisonderwijs (BO) 2 Groep 7 BO 3 Groep 8 BO 4 1^e Klas Voortgezet onderwijs (VO) 5 2^e klas VO 6 3^e Klas VO 7 4^e klas VO 8 5^e klas VO 11 Groep 1 BO 12 Groep 2 BO 13 Groep 3 BO 14 Groep 4 BO 15 Groep 5 BO 98 Niet van toepassing 99 Onbekend</p>
presta1	<p>Schoolprestaties. Verkies rapportage leerkracht boven de rapportage van het kind zelf.</p> <p>0 Gemiddeld tot boven gemiddeld 1 Beneden gemiddeld 98 Niet van toepassing 99 Onbekend</p>
leerpr1	<p>Zijn er leerproblemen? Zo ja, op welk gebied en hoe groot is de achterstand? String variabele</p>
spijbl1	<p>Is er sprake van spijbelgedrag?</p> <p>0 Nee 1 Ja 2 Ja, met medeweten van de ouders 98 Niet van toepassing 99 Onbekend</p>
doubl1	<p>Heeft het kind ooit gedoubleerd?</p> <p>0 Nooit 1 Ja, groep 1 2 Ja, groep 2 3 Ja, groep 3 4 Ja, groep 4 5 Ja, groep 5 6 Ja, groep 6 7 Ja, groep 7 8 Ja, groep 8 9 Ja, 1^e klas 10 Ja, 2^e klas 11 Ja, 3^e klas 12 Ja, 4^e klas 13 Ja, 1 x BO, onbekend wanneer, 2 x VO 2^e klas 15 Ja, onbekend wanneer 98 Niet van toepassing 99 Onbekend</p>
lifeev1	<p>Hier worden de mogelijke schokkende gebeurtenissen in het leven van het kind gerapporteerd. Het antwoord op de vraag uit het raadsonderzoek: "wat is het ergste wat je hebt meegemaakt?" kan hier gebruikt worden.</p>
werkk1	<p>Heeft het kind werk of een baantje?</p> <p>0 Nee 1 Ja 98 Niet van toepassing 99 Onbekend</p>
Civiel 2 t/m civiel 8	<p>Idem</p> <p>Is het aantal zaken (8) niet toereikend, maak dan (een) nieuwe za(a)k(en) aan met alle variabelen en antwoordcategorieën.</p>

➤ Strafzaken

In dit deel worden strafzaken genoteerd. Het betreft alles wat met een strafbaar feit te maken heeft.

Onder één strafzaak worden alle rapportages, pv('s) en onderzoeken die binnen één strafzitting worden afgehandeld verstaan. Worden meerdere strafbare feiten gevoegd, dan wordt dit dus gezien als één zaak. Wel dienen deze afzonderlijke strafbare feiten, zoals bijvoorbeeld vermeldt op de pv's of in het raadsonderzoek, genoteerd te worden bij de omschrijving plus datum en bij soort delict.

Totaalstraf	Totaal aantal gepleegde strafbare feiten die bij ons bekend zijn, inclusief gepleegde feiten voor het 12 ^e jaar. Ook strafbare feiten gepleegd voor het raadscontact dienen hier meegerekend te worden (zie ook sconslachteraan in dit codeboek).
Straf1	Hoofdzaak van de eerste raadcontact wegens een strafbaar feit. Komt het antwoord niet voor in de onderstaande antwoordcategorieën, maak dan een nieuwe antwoordcategorie aan en voeg deze ook in het SPSS-bestand bij alle zaken. 1 Uitvoering taakstraf 2 Onderzoek t.b.v. strafzaak 3 Alleen melding van betrokkenheid bij delict door politie (bijv. alleen proces verbaal, zonder dat er een onderzoek wordt ingesteld) 4 Melding en strafzaak 98 Niet van toepassing 99 Onbekend
S1datum1 t/m s1datum5	Datum eerste t/m vijfde contact in eerste strafzaak. Als volgt noteren: dd.mm.jj
S1omsch1 t/m s1omsch5	Omschrijving aard eerste t/m vijfde bericht in eerste strafzaak Komt het antwoord niet voor in de onderstaande antwoordcategorieën, maak dan een nieuwe antwoordcategorie aan en voeg deze ook in het SPSS-bestand bij alle zaken. 1 Raad: basisonderzoek 2 Raad: vervolgonderzoek 3 Rapportage n.a.v. uitgevoerde taakstraf 4 (verkort) Proces Verbaal (PV) 5 Rapportage door Jeugdreclassering 6 Rapportage door Jeugdhulpverlening 7 Psychodiagnostisch onderzoek 8 Raad: overige rapportage 9 Rapportage door school 10 Rapportage door andere instelling 11 Melding Inverzekeringstelling 12 Raad: advies aan Rechtbank 13 BJZ: Rapportage 98 Niet van toepassing 99 Onbekend
S1advies	Uitgesproken advies aan de rechter omtrent het strafbare feit, ervan uitgaande dat betrokkene het inderdaad gedaan heeft. Het advies kan een combinatie zijn van verschillende factoren. Staat het advies niet tussen onderstaande categorieën, maak dan een nieuwe categorie aan. 1 Sociale vaardigheidstraining 2 Taakstraf, soort onbekend 3 Taakstraf plus werkstraf 4 Voorwaardelijke gevangenisstraf plus taakstraf 5 Leerstraf 6 STOP 7 HALT 8 HALT of verplichte deelname aan sociale vaardigheidstraining 9 Werkstraf 10 Maatregel Hulp en Steun 11 Voorwaardelijke straf met als bijzondere voorwaarde maatregel Hulp en Steun plus werkstraf 12 Maatregel Hulp en Steun plus taakstraf 13 Voorwaardelijke straf met als bijzondere voorwaarden: maatregel Hulp en Steun plus MST (multisysteem therapie, De Waag)

Is er meer correspondentie die ook gerapporteerd moet worden, voeg dan een nieuwe datum (datum6 t/m n) en omschrijving (omschr6 t/m n) toe, uiteraard inclusief de antwoordmogelijkheden.

14	Voorwaardelijke straf plus maatregel Hulp en Steun plus sociale vaardigheidstraining
10	Persoonlijkheidsonderzoek
11	Werkstraf & schade vergoeden
12	Maatregel Hulp&Steun, voorwaardelijke taakstraf
13	Werkstraf met als bijzondere voorwaarde half jaar jeugdreclassering
14	Werkstraf + voorw. jeugddetentie + verplicht jeugdreclasseringscontract
15	Schorsing
16	Refereert zich aan uitspraak kinderrechter
17	SOVA training, voorwaardelijk 2 jaar jeugdreclassering
18	Raad refereert aan oordeel rechter
19	Leerstraf + begeleiding jeugdreclassering
20	Jeugdreclassering: ITB criem
21	Raad ziet af van nader onderzoek
22	Jeugdreclassering
23	Geen verdere Raadsbemoedienis
24	IBS, in afwachting van persoonlijkheidsonderzoek
25	Voorwaardelijke taakstraf
26	Taakstraf + leerstraf+ jeugdreclassering
27	Werkstraf + verplichte begeleiding jeugdreclassering
28	IBS, in afwachting van plan van aanpak Jeugdreclassering
29	Raad onthoudt zich van strafadvies
30	Zitting aanhouden voor max. 3 maanden
31	Toezicht en begeleiding jeugdreclassering
32	Werkstraf + Maatregel Hulp en Steun
33	Taakstraf + verlenging begeleiding Jeugdreclassering
34	Toezicht + JR + persoonlijkheidsonderzoek
35	Schorsing + Vervolgonderzoek
36	Leerstraf + Werkstraf
37	Residentiële behandeling in gesloten setting
38	Schorsing + rapport aan gezinsvoogd
39	Onvoorwaardelijke Jeugddetentie
40	Taakstraf + Beschermingsonderzoek
41	Werkstraf + Jeugdreclassering
42	Plaatsing in instelling voor zwakbegaafden
43	Jeugddetentie + vervolgonderzoek
44	Beh. in orthopedagogische setting/(dag)klinische behandeling
45	Behandeltraject RMPI + JR Hulp en Steun
46	Voorw. jeugddetentie + Maatregel Hulp en Steun
98	Niet van toepassing
99	Onbekend

S1uitspr

Uitspraak van de (straf)rechter. De uitspraak kan een combinatie zijn van verschillende factoren. Staat de uitspraak niet tussen onderstaande categorieën, maak dan een nieuwe categorie aan.

0	Vrijpraak
1	Taakstraf, soort taakstraf onbekend
2	Werkstraf
3	STOP
4	HALT
5	Voorwaardelijke jeugddetentie met als bijzondere maatregel Hulp en Steun plus leerstraf plus werkstraf
6	Maatregel Hulp en Steun
7	Jeugddetentie
8	Geldboete, subsidiair 2 dagen jeugddetentie voorwaardelijk
9	Sepot
10	Multi Systeem Therapie (MST)
11	Voorwaardelijke jeugddetentie met als bijzondere voorwaarde maatregel Hulp en Steun
14	Jeugddetentie plus werkstraf
15	Voorwaardelijke jeugddetentie met als bijzondere voorwaarde maatregel Hulp en Steun plus een leerstraf
16	Taakstraf: Cursus Slachtoffer in beeld.
17	Maatregel Hulp& Steun en voorwaardelijke taakstraf
18	Werkstraf + schadevergoeden
24	Taakstraf + SOVA training
25	Leerstraf + bijzondere voorwaarde jeugdreclassering + voorwaardelijke jeugddetentie
26	Leerstraf + werkstraf + bijz. vw. Jeugdreclassering + voorwaardelijke jeugddetentie
27	Werkstraf + voorwaardelijke jeugddetentie

28	Werkstraf + leerstraf + jeugdreclassering + voorwaardelijke jeugddetentie
29	Leerstraf
30	Werkstraf + voorwaardelijke jeugddetentie + bijz. vw. Jeugdreclassering
31	IBS; in afwachting van Plan van Aanpak jeugdreclassering
32	Schorsing IBS; voorwaarden Jeugdreclassering, medewerking PO & opvoedingsonderzoek
33	Opvoedingsonderzoek (civiel)
34	Schuldigverklaring zonder oplevering van straf of maatregel
35	Voorwaardelijke jeugddetentie, proeftijd 2 jaar
36	Voorwaardelijk sepot 1 jaar
37	Voorwaardelijke geldboete, proeftijd 2 jaar
38	Leerstraf + Werkstraf, subs. Jeugddetentie
39	Schadevergoeding aan slachtoffer
40	Werkstraf + SOVA training
41	Leerstraf Bajesverkenning + SOVA training
42	Werkstraf + Leerstraf + voorwaardelijke jeugddetentie
43	Werkstraf + verlening proeftijd met 1 jaar
44	Werkstraf + Jeugddetentie + Maatregel Hulp en Steun
45	Jeugddetentie, proeftijd 2 jaar
46	Jeugddetentie + JR + SOVA groepstraining
47	SOVA training + begeleiding JR
48	Voorwaardelijke jeugddetentie + SOVA training
49	Voorwaardelijk sepot 1 jaar + excuusbrief
50	Voorwaardelijk sepot, bijz. vw.: JR + Leerstraf M&D
51	Leerstraf + Werkstraf
52	Werkstraf + Jeugddetentie
53	Leerstraf + Jeugddetentie
98	N.v.t.
99	Onbekend

s1aantalins

Aantal instanties die bij het kind betrokken zijn. Dit dient zelf uitgerekend te worden.

gezin1

Hoe ziet het huidige gezin eruit?

Komt het antwoord niet voor in de onderstaande antwoordcategorieën, maak dan een nieuwe antwoordcategorie aan en voeg deze ook toe in het SPSS-bestand bij alle zaken.

1	Biologische ouder(s)
2	Biologische ouder(s), 1 zus/broer
3	Biologische ouder(s), 2 zussen/broers
4	Biologische ouder(s), 3 zussen/broers
5	Biologische ouder(s), 1 zusje/broertje
6	Biologische ouder(s), 2 zusjes/broertjes
7	Biologische ouder(s), 3 zusjes/broertjes
8	Biologische ouder(s), 1 zus/broer, 1 broertje/zusje
9	Biologische ouder(s), 1 zus/broer, 2 broertjes/zusjes
10	Biologische ouder(s), 1 zus/broer, 3 broertjes/zusjes
11	Biologische ouder(s), 2 zussen/broers, 1 broertje/zusje
12	Biologische ouder(s), 2 zussen/broers, 2 broertjes/zusjes
13	Biologische ouder(s), 2 zussen/broers, 3 broertjes/zusjes
14	Biologische ouder(s), 3 zussen/broers, 1 broertje/zusje
15	Biologische ouder(s), 3 zussen/broers, 2 broertjes/zusjes
16	Biologische ouder(s), 3 zussen/broers, 3 broertjes/zusjes
17	Verblijft in een instelling
18	Verblijft in een pleeggezin
19	Biologische ouder(s), 4 zussen/broers
20	Biologische ouder(s), 4 zussen/broers, 1 broertje/zusje
21	Biologische ouder(s), 4 zussen/broers, 2 broertjes/zusjes
22	Biologische ouder(s), 4 zussen/broers, 3 broertjes/zusjes
23	Biologische ouder(s), 4 zussen/broers, 4 broertjes/zusjes
24	Biologische ouder(s), 4 broertjes/zusjes
25	Biologische ouder(s), 4 broertjes/zusjes, 1 broer/zus
26	Biologische ouder(s), 4 broertjes/zusjes, 2 broers/zussen
27	Biologische ouder(s), 4 broertjes/zusjes, 3 broers/zussen
28	Biologische ouder(s), 4 broertjes/zusjes, 4 broers/zussen
29	Ouder(s), ? neefjes/nichtjes, 1 broer/zus
30	Ouder(s), 5 broertjes/zusjes, 2 broers/zussen
31	Biologische ouder(s), 5 broer(s)/tjes en zus(sen)/jes
32	Biologische ouder(s), 5 broers/zussen, 1 broertje/zusje
33	Biologische moeder, partner moeder en halfbroer

	34	Biologische moeder, stiefvader en broer
	35	Biologische moeder en stiefvader
	36	Biologische moeder, stiefvader, 2 zussen, 1 stiefbroer
	37	Biologische ouder(s), 1 zus/broer, 2 halfzusjes/broertjes
	38	Biologische moeder + nichtje
	39	Biologische moeder, 1 zusje, 2 nichtjes
	98	Niet van toepassing
	99	Onbekend
kind1		Totaal aantal kinderen die de ouders hebben (dus inclusief de uitwonende kinderen)
ouder1		Is er sprake van een één ouder gezin?
	0	Nee
	1	Ja
	98	Niet van toepassing
	99	Onbekend
verzor1		Wie is de primaire verzorger? Komt het antwoord niet voor in de onderstaande antwoordcategorieën, maak dan een nieuwe antwoordcategorie aan en voeg deze ook in het SPSS-bestand bij alle zaken.
	1	Biologische moeder
	2	Biologische vader
	3	Pleegmoeder
	4	Pleegvader
	5	Tante
	6	Oma
	7	Biologische moeder en vader
	8	Oom
	98	Niet van toepassing
	99	Onbekend
beroep1		Wat is het beroep (geweest) van de ouder(s)? String variabele
werk1		Heeft/hebben de ouder(s) gewerkt het laatste jaar?
	0	Nee
	1	Ja
	98	Niet van toepassing
	99	Onbekend
ko1		Is er sprake van een slechte kind-ouder relatie?
	0	Nee
	1	Ja (er is bijv. sprake van fysiek geweld van kind naar ouder(s), het kind heeft geen enkel respect voor de ouder(s), wil niets met hen te maken hebben etc.)
	98	Niet van toepassing
	99	Onbekend
ok1		Hoe is de ouder-kind relatie?
	0	Slecht
	1	Goed (ouders zijn betrokken, affectie is aanwezig)
	98	Niet van toepassing
	99	Onbekend
opvoed1		Opvoedvaardigheden ouders
	0	Inadequaat (onmachtig, onkundig)
	1	Niet inadequaat, maar ook niet adequaat
	2	Adequaat (de ouders beschikken over adequate/goede opvoedingsvaardigheden)
	98	Niet van toepassing
	99	Onbekend
psycho1		Wat is bekend over aanwezigheid van psychopathologie bij de ouder(s)? String variabele
delict1		Wat is bekend over delictgedrag van de ouder(s)? String variabele
midllo1		Wat is bekend over middelengebruik van de ouder(s)? String variabele

geweld1	Is er sprake (geweest) van geweld in het gezin? Zo ja, op welke wijze? String variabele
verwaa1	Is het kind verwaarloosd? Hier alleen rapporteren als het is vastgesteld door een rapporteur. Is er sprake van een sterk vermoeden, noteer dit dan bij de opmerkingen voor in het bestand. 0 Nee 1 Emotionele verwaarlozing/mishandeling 2 Fysieke verwaarlozing/mishandeling 3 Seksuele mishandeling 4 Cognitieve & sociale verwaarlozing 5 Sociale & emotionele verwaarlozing 6 Lichamelijke & geestelijke mishandeling 7 Pedagogische en affectieve verwaarlozing 98 Niet van toepassing 99 Onbekend
schoud1	Relatie school-ouder 0 Slecht (ouders onderhouden totaal geen contact met de school, de communicatie verloopt slecht of er is geen communicatie) 1 Gewoon/gemiddeld (ouder(s) komen regelmatig op uitnodiging van de school, maar zoeken niet zelf actief contact). 2 Goed (de ouder(s) zijn zeer betrokken bij de situatie op school van het kind, zoeken zelf actief contact met de school, hebben regelmatig contact met de leerkracht, verschijnen op uitnodiging van de school). 98 Niet van toepassing 99 Onbekend
gezndo1	Wat is er te zeggen over de gezondheid van de ouder(s)? Onderverdeling maken naar vader en moeder, aangeven welke ziekte/aandoening er speelt etc.
gezndk1	Wat is er te zeggen over de gezondheid van het kind zelf? Aangeven welke ziekte/aandoening er speelt, op welke leeftijd, medicijngebruik etc.
iq1	IQ, vastgesteld door een deskundige
mddlk1	Is er sprake van middelengebruik door het kind (alcohol, drugs, gokken)? Zo ja, wat en in welke mate? String variabele
diagnos1	Diagnose, vastgesteld door een deskundige. Komt het antwoord niet voor in de onderstaande antwoordcategorieën, maak dan een nieuwe antwoordcategorie aan en voeg deze ook toe in het SPSS-bestand bij alle zaken. 0 Geen 1 ADHD 2 CD 3 ODD 4 Depressie 5 Angststoornis 6 ADHD + CD 7 ADHD + ODD 8 ODD + CD 9 ADHD + ODD + CD 10 Gedragsstoornis beginnende in de kindertijd, ernstig 11 Dysthyme stoornis 12 PDD-NOS 13 Gedragsstoornis NAO+zwakbegaafdheid 14 Zwakbegaafdheid 15 ADHD + hechtingsstoornis + dysthyme stoornis 16 Gedragsstoornis NAO 17 Ontwikkelingsachterstand 18 PDD-NOS + oppositionele gedragsstoornis 19 Dyslexie 20 Aandachtstekortstoornis + Gedragsstoornis 21 Zwakbegaafd + Oppositioneel opstandige gedragsstoornis 22 ADHD + Gedragsstoornis 23 Zwakbegaafd + Gedragsstoornis

- 24 Dysthyme stoornis, gedragsstoornis + zwakbegaafd
- 98 Niet van toepassing
- 99 Onbekend

extern1t/m 1c

Aanwezigheid externaliserend probleemgedrag (gedrag dat naar buiten toe gericht is, duidelijk zichtbaar voor de buitenwereld). Bezit het kind meer kenmerken dan gescoord kunnen worden, maak dan een nieuwe variabele aan (extern1d etc.) met de onderstaande antwoordmogelijkheden.

- 0 Geen afwijkende kenmerken
- 1 Agressie
- 2 Hyperactiviteit
- 3 Wreedheid naar mens en/of dier
- 4 Hoge spanningsbehoefte/sensation seeking
- 5 Autoriteitsconflicten
- 6 Wapenbezit
- 7 Gebrek aan empathisch vermogen
- 8 Gebrek aan schuldgevoelens
- 9 Antisociaal gedrag
- 10 Moeilijkheden in de omgang met anderen
- 11 Seksueel grensoverschrijdend gedrag
- 12 Vernielzuchtig gedrag
- 13 Defensieve houding naar de buitenwereld
- 14 Intimideren
- 15 Ongevoelig voor straf/beloning
- 16 Gebrekkige gewetensontwikkeling
- 17 Dominant
- 18 Weinig zelfbeheersing / geen innerlijke rem
- 19 Geen verantwoordelijkheidsgevoel
- 20 Disinhibitie
- 98 Niet van toepassing
- 99 Onbekend

intern1t/m 1c

Aanwezigheid internaliserende problematiek (naar binnen toe gerichte problematiek, minder zichtbaar voor de buitenwereld). Bezit het kind meer kenmerken dan gescoord kunnen worden, maak dan een nieuwe variabele aan (intern1d etc.) met de onderstaande antwoordmogelijkheden.

- 0 Geen
- 1 Impulsiviteit
- 2 Geen angst kennen
- 3 Concentratieproblemen
- 4 Depressieve kenmerken
- 5 Emotionele problemen
- 6 Onzekerheid
- 7 Faalangstig
- 8 Teruggetrokken
- 9 Laag zelfbeeld
- 10 Introvert
- 11 Geen toekomstbeeld
- 12 Zeer beïnvloedbaar
- 13 Uitdaagbaar
- 14 Angstig
- 15 sociaal inadequate gevoelens
- 16 Stemningswisselingen
- 98 Niet van toepassing
- 99 Onbekend

sinterd toegevoegd

weglop1

Is er sprake van wegloupedrag? Zo ja, in welke mate?
String variabele

peers1

Hoe ziet de peergroep eruit? Aantal, leeftijd. Weergeven per rapporteur (bijv. ouder, kind of leerkracht)
String variabele

school1

School

- 0 Niet van toepassing
- 1 Gewoon basisonderwijs
- 2 Speciaal basisonderwijs
- 3 VMBO
- 4 HAVO

	5	VWO	
	6	Gymnasium	
	7	VMBO/HAVO	
	8	HAVO/VWO	
	9	Voortgezet Onderwijs (VO), niveau onbekend	
	10	ZMOK	
	11	LOM	
	12	Speciaal Voortgezet Onderwijs	
	17	ZMLK	
	18	Praktijkonderwijs	
	19	MBO-leerniveau 1	
	20	ROC, beroepsopleidende leerweg	
	21	Daghulp Centrale Opvang (educatie via jeugdzorg)	
	22	Islamitische basisschool	
	98	Geen/niet meer	
	99	Onbekend	
klas1		De klas waarin het kind gedurende de langste periode binnen de zaak zit (als de zaak meerdere jaren bestrijkt). Komt het antwoord niet voor in de onderstaande antwoordcategorieën, maak dan een nieuwe antwoordcategorie aan en voeg deze ook in het SPSS-bestand bij alle zaken.	
	0	Niet van toepassing	
	1	Groep 6 Basisonderwijs (BO)	
	2	Groep 7 BO	
	3	Groep 8 BO	
	4	1 ^e Klas Voortgezet onderwijs (VO)	5
		2 ^e klas VO	
	6	3 ^e Klas VO	
	7	4 ^e klas VO	
	8	5 ^e klas VO	
	11	Groep 1 BO	
	12	Groep 2 BO	
	13	Groep 3 BO	
	14	Groep 4 BO	
	15	Groep 5 BO	
	16	1 ^e jaar beroepsonderwijs	
	17	Groep 8 SBO	
	18	2 ^e klas SVO	
	98	Niet van toepassing	
	99	Onbekend	
presta1		Schoolprestaties. Verkies rapportage leerkracht boven de rapportage van het kind zelf.	
	1	Boven gemiddeld	
	2	Gemiddeld	
	3	Beneden gemiddeld	
	98	Niet van toepassing	
	99	Onbekend	
leerpr1		Zijn er leerproblemen? Zo ja, op welk gebied en hoe groot is de achterstand? String variabele	
spijbl1		Is er sprake van spijbelgedrag?	
	0	Nee	
	1	Ja	
	2	Ja, met medeweten van de ouders	
	98	Niet van toepassing	
	99	Onbekend	
doubl1		Heeft het kind ooit gedoubleerd?	
	0	Nooit	
	1	Ja, groep 1	
	2	Ja, groep 2	
	3	Ja, groep 3	
	4	Ja, groep 4	
	5	Ja, groep 5	
	6	Ja, groep 6	
	7	Ja, groep 7	
	8	Ja, groep 8	
	9	Ja, 1 ^e klas	
	10	Ja, 2 ^e klas	

- 11 Ja, 3^e klas
- 12 Ja, 4^e klas
- 13 1x BO, onbekend wanneer en 2x VO, 2^e klas
- 15 Ja, onbekend wanneer
- 98 Niet van toepassing
- 99 Onbekend

lifeev1 Hier worden de mogelijke schokkende gebeurtenissen in het leven van het kind gerapporteerd. Het antwoord op de vraag uit het raadsonderzoek: "wat is het ergste wat je hebt meegemaakt?" kan hier gebruikt worden.

werkk1 Heeft het kind werk of een baantje?

- 0 Nee
- 1 Ja
- 98 Niet van toepassing
- 99 Onbekend

Sdelick1, 1a etc. (Indien er sprake is van een tweede delict dat binnen één zitting behandeld wordt).
Om welk strafbaar feit gaat het? (zie hiervoor bijv. pv of raadsdossier).
Komt het antwoord niet voor in de onderstaande antwoordcategorieën, maak dan een nieuwe antwoordcategorie aan en voeg deze ook toe in het SPSS-bestand bij alle zaken.

- 1 Mishandeling
- 2 Openlijke geweldpleging tegen personen
- 3 Openlijke geweldpleging tegen goederen
- 4 Winkeldiefstal
- 5 Vandalisme
- 6 Vernieling
- 7 Wapen zonder geweld (art. 383 Wet W&M)
- 8 Diefstal
- 9 Diefstal met geweldpleging
- 10 Beroving
- 11 Belediging ambtenaar in functie
- 12 Overtreding m.b.t. vuurwerk
- 13 Bedreiging
- 14 Heling
- 15 Verboden wapenbezit
- 21 Diefstal in vereniging/inbraak
- 22 Opzettelijke brandstichting, vernieling
- 23 Aanranding
- 24 Rustverstoring door vals alarm
- 25 Afpersing
- 26 Baldadigheid
- 27 Opzetheling
- 28 Niet voldoen aan ambtelijk bevel
- 29 Opiumwetdelict
- 98 Niet van toepassing
- 99 Onbekend

Scons1 Wat heeft dit delict en eerdere delicten voor consequenties gehad?
Blijkt uit de rapportage bij het eerste strafbare feit dat er in het verleden al meer strafbare feiten zijn gepleegd, dan hier noteren waar het om ging, de datum en de consequenties die het heeft gehad (bijv. STOP of HALT).

Spv1 Is er een proces verbaal opgemaakt?

- 0 Nee
- 1 Ja
- 98 Niet van toepassing
- 99 Onbekend

Straf 2 t/m civiel 5 Idem
Is het aantal zaken (5) niet toereikend, maak dan (een) nieuwe za(a)k(en) aan met alle variabelen en antwoordcategorieën.

Bijlage B: Beschrijving variabelen HOMALS

- Recidive: Het kind is in de periode van de eerste politieregistratie tot aan de peildatum van 31 maart 2005 gerecidiveerd.
- Geen recidive: Het kind is in de periode van de eerste politieregistratie tot aan de peildatum van 31 maart 2005 niet gerecidiveerd.

- Rotterdam: Het kind is geregistreerd in de politieregio Rotterdam-Rijnmond.
- Geld-Midden: Het kind is geregistreerd in de politieregio Gelderland-Midden.
- Utrecht: Het kind is geregistreerd in de politieregio Utrecht.

- Alleen: Het kind heeft het eerste delict alleen gepleegd.
- Met 1 ander: Het kind heeft het eerste delict met één ander gepleegd.
- In groep: Het kind heeft het eerste delict in een groep gepleegd.

- Man: Mannelijk geslacht.
- Vrouw: Vrouwelijk geslacht.

- Autochtoon: Het kind is autochtoon.
- Allochtoon: Het kind is van allochtone afkomst.

- Achterstandswijk: Het kind heeft de langste periode van zijn leven in een achterstandswijk gewoond.
- Overige wijken: Het kind heeft de langste periode van zijn leven in een niet-achterstandswijk (overige wijken) gewoond.

- OTS: Het kind is minimaal een keer in zijn leven onder toezicht gesteld.
- Geen OTS: Het kind is nooit onder toezicht gesteld.

- 1ouder: Het kind is afkomstig uit een eenoudergezin.
- 2ouder: Het kind is afkomstig uit een tweoudergezin.
- Wisselend1/2ouder: Er is sprake van een wisselend patroon in één en twee ouders in het gezin.

- Vader: Vader is de primaire opvoeder.
- Moeder: Moeder is de primaire opvoedster.
- Beide ouders: Beide ouders zijn primaire opvoeders.
- VerzorgerWisselt: Er is sprake van een wisselend patroon in primair ouderschap.

- 1 kind: Gezin met één kind.
- 2 kinderen: Gezin met twee kinderen.
- 3 > kinderen: Gezin met drie of meer kinderen.

- ouder werk/studie: Ouders werken of studeren.
- geen werk/studie: Ouders werken of studeren niet.
- wisselend werk/stu: Er is sprake van een wisselend patroon in wel/niet werken of studeren.

- Adequaar: Er is sprake van adequaar ouderschap.
- Inadequaar: Er is sprake van inadequaar ouderschap.
- Wisselend Ad/Ina: Er is sprake van een wisselend patroon in adequaar en inadequaar ouderschap.

- Thuiswonend: Kind is tot zijn zestiende jaar altijd thuiswonend geweest.
- Uitwonend: Kind is tot zijn zestiende jaar tijdelijk uitwonend geweest in een pleeggezin of instelling.

- Geweld: Er is sprake van geweld binnen het gezin.
- Geen geweld: Er zijn geen aanwijzingen voor geweld binnen het gezin.

- Delict familie: Er is sprake van delictgedrag binnen de familie.
- Geen delict fam: Er zijn geen aanwijzingen voor delictgedrag binnen de familie.

- Externaliserend: Er is sprake van externaliserende problematiek bij het kind.
- Niet extern: Er is geen sprake van externaliserende problematiek bij het kind.

- Internaliserend: Er is sprake van internaliserende problematiek bij het kind.
- Niet intern: Er is geen sprake van internaliserende problematiek bij het kind.

- Regulierond: Het kind is heeft altijd regulier onderwijs gevolgd.
- Speciaalond: Het kind volgt (heeft gevolgd) speciaal onderwijs.
- Praktijkond: Het kind volgt (heeft gevolgd) praktijkonderwijs.